

**Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri**

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 16. oktober 2025
Sagsnummer: 2025-187

./.

Til udvalgets orientering fremsendes hermed samlenotat for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025.

Jacob Jensen

/

Jesper Wulff Pedersen

SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025

1. Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2026 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen og om ændring af forordning (EU) 2025/202 for så vidt angår visse fiskerimuligheder i andre farvande
- *Politisk enighed*
KOM (2025) 458 Side 3
2. Forberedelse af årsmøde i Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT)
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke Side 14
3. Markedssituationen for landbrugsvarer, særligt efter invasionen af Ukraine
- *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke Side 17
4. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af betingelserne for gennemførelsen af Unionens støtte til den fælles landbrugspolitik for perioden 2028-2034
- *Politisk drøftelse*
KOM (2025) 560 Side 21
5. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne på det ellevte møde i det styrende organ for den internationale traktat om plantegenetiske ressourcer på fødevare- og jordbrugsområdet
- *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*
KOM (2025) 564 Side 34
6. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om europæiske fiskeri- og akvakulturstatistikker og ophævelse af forordning (EF) nr. 1921/2006, (EF) nr. 762/2008, (EF) nr. 216/2009, (EF) nr. 217/2009 og (EF) nr. 218/2009
- *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*
KOM (2025) 435 Side 39

7. Kommissionens henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse til i Den Europæiske Unions interesse at indlede forhandlinger om en revision af den internationale overenskomst og de organiske vedtægter, de organiske regler, de finansielle regler, de generelle regler og andre tekster for Verdensorganisationen for Dyresundhed
- *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*
- KOM (2025) 460

Side 42

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

Den 27.-28. oktober 2025

1. Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2026 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen og om ændring af forordning (EU) 2025/202 for så vidt angår visse fiskerimuligheder i andre farvande **KOM (2025) 548**

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 22. september 2025. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2026 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen omfatter fastsættelse af fiskerimuligheder for de kommercielt vigtigste bestande i Østersøen i form af TAC¹/kvoter² for 2026. Kommissionens forslag indeholder forslag til TAC/kvoter for i alt ti bestande i Østersøen. Kommissionen foreslår, at torsk i østlig og vestlig Østersø samt vest-sild og laks fortsat kun kan fanges som bifangst, og at bifangstkvoterne for disse skal reduceres. Ligeledes foreslår Kommissionen en reduceret kvote for rødspætte. For brisling og centralsild foreslår Kommissionen en uændret kvote. Forslag til lukkeperioder i torskens gydeperioder er uændrede i forhold til 2025 i både den vestlige og østlige del af Østersøen. I den vestlige Østersø vil der i ICES underområde 22 og 23 være lukket for fiskeri med alle typer redskaber fra den 15. januar til 31. marts, og i underområde 24 fra 15. maj til 15. august. I den østlige Østersø i ICES underområde 25 og 26 vil der være lukket for fiskeri med alle typer redskaber fra den 1. maj til 31. august. Der vil dog være visse begrænsede undtagelser til at kunne fiske i lukkeperioderne. Der foreslås som noget nyt en tremåneders lukning af fiskeriet efter centralsild i gydeperioden mellem forskellige datoer i perioden medio marts til ultimo juli i forskellige dele af den centrale Østersø. Det foreslås også som noget nyt forbud mod rekreativt fiskeri efter laks i Østersøen i 2026 med en undtagelse for kystnære områder i den Botniske Bugt og i Ålandshavet i laksens sommervandring. Ligeledes foreslås det at videreføre forbuddet mod rekreativt fiskeri efter torsk i Østersøen. Kommissionens forslag lægger op til en stramning, hvad angår brug af år-til-år fleksibilitet. Forslaget skønnes at have negative erhvervsøkonomiske konsekvenser for fiskere berørt af de forventede kvotereduktioner. Forslaget skønnes at have en positiv effekt på beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da forslaget tager højde for bestandssituationen for de berørte bestande. Regeringen støtter generelt hensigten om at sikre et bæredygtigt fiskeri i Østersøen. Regeringen finder som et generelt princip, at fiskerimulighederne i Østersøen bør fastsættes på grundlag af forvaltningsplaner, den videnskabelige rådgivning og målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i henhold til den fælles fiskeripolitik.

Sagen er på dagsorden for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025 med henblik på politisk enighed.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2025) 458 af 26. august 2025 fremsendt forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2026 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen og om ændring af forordning (EU) 2025/202 for så vidt angår visse fiskerimuligheder i andre farvande. Forslaget er oversendt til Rådet i en dansk sprogversion den 26. august 2025.

¹ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

² Kvote er den andel, som EU har af en mængde delt med andre lande eller et udtryk for den andel, en medlemsstat har af den samlede EU mængde.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3, og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Sagen er på dagsorden for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.–28. oktober 2025 med henblik på politisk enighed.

Formål og indhold

Formålet med Kommissionens forslag om fastsættelse af fiskerimuligheder for 2026 for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen er at fastsætte fangstbegrænsninger for EU-fiskeriet med henblik på at sikre et bæredygtigt fiskeri på såvel kort som på langt sigt i overensstemmelse med målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY). Forslaget bygger på den videnskabelige rådgivning om fiskerimuligheder i Østersøen udarbejdet af Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en flerårig forvaltningsplan for torsk, sild og brisling i Østersøen, forordning (EU) 2016/1139. Kommissionens forslag indeholder forslag til TAC/kvoter for ti bestande i Østersøen.

Af Kommissionens meddelelse om bæredygtigt fiskeri: status og retningslinjer for 2026 – KOM (2025) 296 fremgår det bl.a., at Kommissionen vil basere sine forslag på ICES' videnskabelige fangstrådgivning. Kommissionen vil foreslå kvoter i overensstemmelse med MSY samt forsigtighedsbaseret rådgivning. Forudsat at betingelserne i de flerårige planer er opfyldt, kan Kommissionen foreslå at anvende det øvre MSY-interval for sunde bestande. For fiskebestande, hvor størrelsen er faldet til under sunde grænser, vil Kommissionen foreslå at genopbygge disse bestande og medtage afhjælpende foranstaltninger i overensstemmelse med de enkelte flerårige planer. Den vil fokusere på at få fuldstændig MSY-rådgivning for målbestande i henhold til flerårige planer, for hvilke der i øjeblikket foreligger forsigtighedsbaseret rådgivning. Kommissionen vil videreføre de foranstaltninger til reduktion af bifangster, der er vedtaget sammen med de TAC'er, som alene er for uundgåelig bifangst, for at afhjælpe potentielle choke-situationer.

EU/Rusland

EU og Rusland indgik den 10.-12. juli 2006 en aftale om samarbejde på fiskeriområdet og om bevarelse af de levende marine ressourcer i Østersøen. EU og Rusland har ikke opnået enighed om fælles forvaltning for de fælles bestande, hvilket betyder, at EU's rådigheds mængder for bestande fælles med Rusland (brisling, torsk, sild og laks) også for 2026 vil blive fastsat som autonome kvoter. Kommissionen reducerer, hvor det er relevant, i forslaget til fiskerimuligheder for de teoretiske russiske andele.

Fiskerimuligheder

ICES fremlagde sin rådgivning den 28. maj 2025 for bestandene i Østersøen.

Torsk i vestlig og østlig Østersø

ICES giver sin rådgivning for torsk for henholdsvis den vestlige og den østlige torskebestand, og ikke for de to forvaltningsområder i Østersøen, idet øst-torsk forekommer i et forholdsvis stort omfang i den vestlige Østersø. Det er antagelser om, at vest-torsk også forekommer i den østlige Østersø. I rådgivningen indgår data fra det rekreative fiskeri efter torsk. Rådgivningen for både øst-torsk og vest-torsk er baseret på en forsigtighedstilgang.

For torsk i den vestlige Østersø (ICES underområde 22-24) foreslår Kommissionen en bifangstkvote for det kommercielle fiskeri på 42 tons, svarende til en reduktion på 84 pct. i forhold til 2025. Kommissionen anfører, at ICES ikke er i stand til at kvantificere omfanget af uundgåelige bifangster. De 42 tons svarer ifølge Kommissionen til de indrapporterede landinger af torsk fra det vestlige forvaltningsområde i 2024. Kommissionen henviser til uundgåelige bifangster særligt i fiskeriet efter fladfisk og ønsket om

at opnå balance mellem at undgå at stoppe dette fiskeri og at minimere omfanget af bifangster af vestlig torsk. Direkte fiskeri efter torsk i vestlig Østersø har været forbudt siden 2022. Det vil dog fortsat være tilladt at gennemføre videnskabeligt fiskeri i området. Desuden henviser Kommissionen til, at det i april 2025 blev obligatorisk i det demersale fiskeri at anvende mere selektive redskaber, som forventes at reducere bifangsterne af torsk betydeligt.

Lukkeperioden i ICES underområde 22 og 23, hvor der er forbud mod at fiske med alle typer redskaber, er uændret og vil gælde fra den 15. januar til den 31. marts. I lukkeperioden foreslås det som hidtil, at det vil være tilladt for fartøjer under 12 meter at fiske med passive redskaber på vanddybder mindre end 20 meter, og med muslingeskrabere i ICES underområde 22 på vanddybder mindre end 20 meter, ligesom det vil være tilladt at gennemføre fiskeri til videnskabelige formål.

I ICES underområde 24 (den østligste del af den vestlige Østersø nærmest Bornholm) vil lukkeperioden gælde fra den 15. maj til den 15. august. Fartøjer under 12 meter må i lukkeperioden fiske med passive redskaber i områder, hvor vanddybden er mindre end 20 meter. Det vil også være tilladt at fiske efter pelagiske bestande til direkte konsum på vanddybder mindre end 40 meter med redskaber med en maskestørrelse på højst 45 mm, hvis landingerne sorteres. Fiskeri til videnskabelige formål kan ligeledes gennemføres i lukkeperioden.

For det rekreative fiskeri efter torsk foreslår Kommissionen at opretholde helårsforbuddet for 2026 gældende for hele Østersøen.

For torsk i den østlige Østersø (ICES underområde 25-32) foreslår Kommissionen en bifangstkvote for det kommercielle fiskeri på 156 tons, svarende til en reduktion på 63 pct. i forhold til sidste år. Kommissionen anfører, at ICES ikke er i stand til at kvantificere omfanget af uundgåelige bifangster. De 156 tons svarer ifølge Kommissionen til de indrapporterede landinger af torsk fra det østlige forvaltningsområde i 2024. Direkte fiskeri på denne bestand har ikke været tilladt siden juli 2019. Kommissionen henviser til, at de seneste års supplerende foranstaltninger, herunder forbud mod rekreativt fiskeri og lukning af gydeområder, endnu ikke har resulteret i en forbedret bestandssituation. Desuden henviser Kommissionen til, at det i april 2025 blev obligatorisk i det demersale fiskeri at anvende mere selektive redskaber, som forventes at reducere bifangsterne af torsk betydeligt.

Kommissionen foreslår at opretholde lukkeperioden i den østlige Østersø (ICES underområde 25 og 26) fra 1. maj til den 31. august. Fartøjer under 12 meter må i lukkeperioden fiske med passive redskaber på vanddybder mindre end 20 meter. Fartøjer, der fisker efter pelagiske bestande til direkte konsum, må i lukkeperioden i underområde 25 fiske, hvis der anvendes redskaber med en maskestørrelse på højst 45 mm på vanddybder mindre end 50 meter, og landingerne sorteres. Fiskeri til videnskabelige formål kan ligeledes gennemføres i lukkeperioden.

Vest-sild og central-sild

Kommissionen foreslår en bifangstkvote for sild i den vestlige Østersø (ICES underområde 22-24) på 394 tons, svarende til en reduktion på 50 pct. i forhold til 2025. Kommissionen anfører, at ICES ikke hidtil har været i stand til at kvantificere omfanget af bifangsterne af bestanden, men der er bifangster af vest-sild i fiskeri efter brisling. Kommissionen foreslår, at fastsætte bifangstknoten med henvisning til artikel 4, stk. 6, i den flerårige plan, således at det sikres, at der er mindre end 5 pct. sandsynlighed for, at bestandens gydebiomasse falder til et punkt under grænsereferencepunktet for bestandens gydebiomasse (B_{lim}^3). Direkte fiskeri efter bestanden har været forbudt siden 2022, dog med en undtagelse

³ B_{lim} : Grænseværdi for en bestands gydebiomasse – en nedre værdi. Inden for den biologiske rådgivning findes der grænseværdier, der betyder, at der skal tages særlige tiltag for at genopbygge bestanden.

for fartøjer under 12 m, som fisker med passive redskaber. Kommissionen foreslår imidlertid, at denne undtagelse udgår. Det vil fortsat være tilladt at gennemføre videnskabeligt fiskeri i området.

Kommissionen foreslår en uændret kvote for central sild (ICES underområde 25-27, 28.2, 29 og 32) på 83.881 tons, svarende til den samme kvote som for 2025. Kommissionen fremhæver imidlertid, at ICES' prognose for bestanden baseres på usikre rekrutteringsskøn, samt at der fortsat er et problem med fejlrapportering, hvorfor Kommissionen foreslår en forsigtig tilgang ved kvotefastsættelsen i forhold til rådgivningen. Kommissionen foreslår at fastsætte kvoten med henvisning til artikel 4, stk. 6, i den flerårige plan, således at det sikres, at der er mindre end 5 pct. sandsynlighed for, at bestandens gydebiomasse falder til et punkt under grænsereferencepunktet for bestandens gydebiomasse (B_{lim}). Kommissionen foreslår desuden at indføre en afhjælpende foranstaltning i form af en tremåneders lukning af fiskeriet i gydeperioden, hvor det er forbudt at fiske efter pelagiske arter med flydetrawl i kystområder inden for fire sømil målt fra basislinjerne, hvor vanddybden er mindre end 20 meter. For underområde 25 og 26 vil lukkeperioden være fra den 16. marts til den 15. juni, for underområde 27 og 28.2 vil lukkeperioden være fra den 1. april til den 30. juni og for underområde 29-32 vil lukkeperioden være fra den 1. maj til den 31. juli.

Brisling

Kommissionen foreslår en uændret kvote for brisling i Østersøen (ICES underområde 22-32) på 139.500 tons, svarende til den samme kvote som for 2025. Kommissionen henviser til usikkerheden i ICES' rådgivning, og at rekrutteringsskønnet kan være for optimistisk. Kommissionen henviser også til fejlrapportering af brisling og sild som værende et stort problem og et argument for en lavere kvote, end hvad rådgivningen tilskriver. Kommissionen foreslår også at opretholde den supplerende foranstaltning i form af en lukning i gydeperioden, som Rådet indførte for 2025.

Rødspætte

Kommissionen foreslår en kvote for rødspætte i Østersøen (ICES underområde 22-32) på 10.973 tons, svarende til en reduktion på 3 pct. i forhold til sidste år. Bestandens biomasse er historisk høj, selvom fiskenes tilstand ifølge Kommissionen er forværret i løbet af de seneste fem år. Kommissionen bemærker, at der bør tages hensyn til samspillet mellem fiskearterne og fremhæver specifikt, at torsk er en uundgåelig bifangst i fiskeriet efter rødspætte.

Laks og havørred

ICES' rådgivning for laks i Østersøens hovedbassin (underområde 22-31) for 2026 følger samme tilgang som i de foregående år. ICES har siden 2022 anført, at alt kommercielt og rekreativt fiskeri efter laks bør ophøre i Østersøens hovedbassin, med undtagelse for et begrænset direkte fiskeri i visse nordlige kystområder under laksens sommervandring. ICES anfører samtidig, at hvis der implementeres områdebaseret forvaltning begrænset til kystfiskeri i Ålandshavet (ICES underområde 29N) og i Den Botniske Bugt (ICES underområde 30 og 31), vil fangst på maksimalt 30.000 stk. laks kunne være muligt. Dog fremhæver ICES, at nedgangen i en bestemt flodpopulation betyder, at starten på fangstperioden bør udskydes fra maj til juni i Ålandshavet og i området omkring den pågældende flods munding. Kommissionens foreslår for 2026 fiskerimuligheder på 25.487 stk., svarende til en reduktion på 27 pct. i forhold til 2025. Der vil være forbud mod direkte fiskeri efter laks, undtagen i kystnære områder i den Botniske Bugt mellem 1. maj og 31. august (bortset fra maj i Råneälven) og i Ålandshavet mellem 1. juni og 31. august. Kommissionen foreslår samtidig, at bibeholde de nuværende afhjælpende foranstaltninger samt den begrænsede fleksibilitet af fiskerimulighederne for laks mellem Østersøens hovedbassin (område 22-31) og den Finske Golf (område 32).

For det rekreative fiskeri efter laks i Østersøen foreslår Kommissionen et fuldstændigt forbud undtagen i kystnære områder i den Botniske Bugt mellem 1. maj og 31. august (bortset fra maj i Råneälven) og i Ålandshavet mellem 1. juni og 31. august.

Kommissionen foreslår for 2026 at opretholde forbuddet mod fiskeri efter havørred i hele Østersøen uden for fire sømil målt fra basislinjen, og at bifangster af havørred bør begrænses til 3 pct. af den kombinerede fangst af havørred og laks.

Landingsforpligtelsen for fiskerier i Østersøen har været fuldt indfaset siden 1. januar 2017.

ICES rådgivningen for 2026 er baseret på principperne i den flerårige forvaltningsplan for torsk, sild og brisling i Østersøen, som blandt andet indeholder bestemmelser om intervaller for værdier for målet for fiskeridødelighed (FMSY) samt om værdier for gydebiomasse (SSB) for de relevante arter, idet der dog ikke er en MSY rådgivning for alle bestande. Værdierne er bestemmende for fastsættelsen af fiskerimuligheder.

Nedenfor er angivet en samlet oversigt over Kommissionens forslag til fiskerimuligheder for 2026 for de vigtigste bestande for Danmark sammenlignet med kvoten for 2025.

Art (Område)	Rådgivning fra ICES for 2026	EU-TAC 2025 i tons (laks i stk.)	Kommissionens forslag 2026 i tons (laks i stk.) samt ændring i forhold til 2025	Dansk andel af EU TAC (pct.)
Sild i den vestlige Østersø (22-24)	Rådgivning: Nul-fangst (samme rådgivning som for 2025). MSY-rådgivning. Anbefaling om nul-fangst sker for otte år i træk. Rekruttering mellem 2021-23 var den laveste siden tidsseriens start i 1991, men er for 2024 anslået til at være en anelse højere. Gydebiomassen er under grænseværdien, B_{lim} . Fiskeridødeligheden er historisk lav og under F_{MSY} . Bestanden deles traditionelt mellem Skagerrak/ Kattegat og område 22-24.	788 (kun til bifangst)	394 (-50 pct.) (kun til bifangst)	14 pct.
Sild i den centrale Østersø (25-27, 28.2, 29 og 32)	Rådgivning: Fangst mellem 120.378 tons og 157.996 tons inkl. andelen til Rusland. Anbefalingen er på baggrund af den flerårige forvaltningsplan. Gydebiomassen er under MSY-niveau, men over B_{lim} . Den øgede fangstrådgivning skyldes kombinationen af en stigning af middelvægten for bestanden og en opskaleret bestandsstørrelse siden 2022. Fra 2018 til 2024 har EU og Rusland tilsammen haft en fangst, der ligger over MSY rådgivningen. Det anslås, at russiske fangster udgør omkring 25 pct. af de samlede fangster, hvilket skyldes at Rusland har sat deres kvote til 27.000 tons uanset, hvad rådgivningen må være.	83.881	83.881 (0 pct.)	2,2 pct.
Torsk i den østlige Østersø (25-32)	Rådgivning: Nul-fangst for både det kommercielle og det rekreative fiskeri (samme rådgivning som for 2025). Rådgivning i henhold til forsigtighedsprincippet. Anbefalingen er for syvende år i træk en nul-fangst. Bestanden er fortsat under grænseværdien for bestanden (B_{lim}). Gydebiomassen og rekrutteringen er fortsat på et rekord lavt niveau. ICES vurderer, at selv et nulfiskeri ikke kan bringe bestanden over B_{lim} i den nærmeste fremtid. I de senere år vurderes det, at Rusland har stået for hovedparten (ca. 80 pct.) af fiskeriet på øst torsken. Det medfører en stigende usikkerhed i bestandsvurderingen da Rusland ikke længere afleverer data til ICES.	430 (kun til bifangst)	159 (-63 pct.) (kun til bifangst)	22,9 pct.

Art (Område)	Rådgivning fra ICES for 2026	EU-TAC 2025 i tons (laks i stk.)	Kommissionens forslag 2026 i tons (laks i stk.) samt ændring i forhold til 2025	Dansk andel af EU TAC (pct.)
Torsk i den vestlige Østersø (22-24)	Rådgivning: nul-fangst for både det kommercielle og det rekreative fiskeri (toårig rådgivning for 2026-2027). Rådgivning i henhold til forsigtighedsprincippet. Bestanden har været under grænseværdien for bestanden (B_{lim}) de fleste af de sidste 15 år og var på historisk lavt niveau i 2022. Der er en stor usikkerhed knyttet til bestandsvurderingen, herunder særligt hvad angår ukendte dødelighedsfaktorer.	266 (kun til bifangst)	42 (-84 pct.) (kun til bifangst)	43,6 pct.
Rødspætte (22-32)	Rådgivning: 10.971 (område 22-32). Rødspætte i Kattegat (område 21) og i Østersøen (område 22-32) var før opdelt i to separate bestande, men er for rådgivningen for 2026 for første gang sammenlagt til én bestand. Der laves dog fortsat en omregning til forvaltningsområderne i rådgivningen. Rådgivning i henhold til MSY. Bestandens gydebio-masse i 2025 er den største siden 2002. Gennemsnitsvægten er dog faldende.	11.313	10.973 (-3 pct.)	71,6 pct.
Laks (22-31) (stk.)	Rådgivning: Nul-fangst for både kommercielt og rekreativt fiskeri, hvor de forskellige bestande blander sig (samme rådgivning som for 2025). MSY-tilgang. ICES anfører, at hvis der implementeres områdebaseret forvaltning begrænset til kystfiskeri i Ålandshavet og i Den Botniske Bugt (område 29N-31), vil fangst på maksimalt 30.000 stk. laks være muligt i gydevandringen mellem den 1. maj og den 31. august 2026 i Ålandshavet og i Den Botniske Bugt. Rådgivningen skal sikre, at der ikke fanges laks i havet fra floder med dårlig bestandsstatus.	34.787 (kun bifangst og direkte fangst i kystfiskeri i Den Botniske Bugt)	25.487 (-27 pct.) (kun bifangst og direkte fangst i kystfiskeri i Ålandshavet og i Den Botniske Bugt)	20,7 pct.
Brisling (22-32)	Rådgivning: Fangst mellem 176.056 tons og 230.518 tons inkl. andelen til Rusland. Anbefalingen er på baggrund af den flerårige forvaltningsplan og MSY. En kvote på F_{MSY} niveau vil give en kvote til EU på 224.616 tons. Gydebio-massen ligger over MSY-niveauet. Fiskeridødeligheden ligger over F_{MSY} . Rekrutteringen i 2025 anslås at være høj. Siden 2018 har EU og Rusland tilsammen haft en fangst, der ligger over MSY-rådgivningen.	139.500	139.500 (0 pct.)	9,8 pct.

Andre elementer

Forslaget indeholder endvidere regler for "år-til-år fleksibilitet". Det fremgår heraf, at de hidtidige regler om år-til-år fleksibilitet, jf. Rådets forordning (EF) 847/96, kun anvendes, når medlemsstaterne ikke anvender den mulighed for år-til-år fleksibilitet, som fremgår af grundforordningen (EU) 1380/2013.

Kommissionen lægger op til, at medlemsstaterne bør forpligte sig til ikke at anvende grundforordningens mulighed for år-til-år fleksibilitet i 2026 for bestande der ligger under grænserreferencepunktet $B_{trigger}$ ⁴. Dette vil gælde for torsk i både den vestlige og den østlige del, sild i den vestlige del af Østersøen, sild i den Botniske Bugt, sild i den centrale Østersø samt laks. Sidstnævnte forordning indeholder tillige bestemmelser om "artsfleksibilitet", som gør det muligt at afskrive fangster på en målart med op til 9 pct. af kvoten for målarten, når ikke-målarten er inden for sikre biologiske grænser.

⁴ $B_{trigger}$: Referencepunkt for en bestands gydebio-masse, hvor der kan fiskes på MSY-niveau.

For sperling i Nordsøen og Skagerrak kom ICES rådgivningen den 10. oktober 2025, der lægger op til nulfangst for perioden 1. november 2025 til 31. oktober 2026. Bestanden er delt med UK, og hovedparten af sperling fiskes i britiske farvande.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har ikke konsekvenser for EU's budget. Forslaget vurderes ikke have statsfinansielle konsekvenser.

Fiskeriet i Østersøen er samlet set generelt på et lavt niveau.

Kommissionen anfører som baggrund for fastsættelse af bifangstkvote for vest-sild, vest-torsk, øst-torsk og laks, at på grundlag af data fra Det europæiske markedsobservatorium for fiskeri- og akvakulturprodukter (EUMOFA) anslås værdien ved første salg af rødspætte-, brisling, og sild, der må fanges inden for rammerne af de foreslåede TAC'er, og som forventes at blive fanget i det relevante respektive område til henholdsvis 25,3 mio. euro (ca. 189 mio. kr.), 55,7 mio. euro (ca. 416 mio. kr.) og 43,4 mio. euro (ca. 324 mio. kr.). Dertil kommer andre fiskerier, navnlig kystfiskeri af mindre omfang efter arter, der ikke forvaltes af en TAC.

Økonomiske konsekvenser

For Danmark vil de forventede foreslåede kvotereduktioner for 2026 kunne have negative økonomiske konsekvenser for de berørte fiskere. De økonomiske konsekvenser vil afhænge af kvoteudnyttelsen for de enkelte bestande. Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil også afhænge af blandt andet udviklingen i afsætningspriserne samt omkostninger, herunder brændstof og af fiskerimønstre. Fiskerimulighedernes størrelse har selvsagt også afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien og de øvrige følgeerhverv og lokalsamfundene.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget skønnes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da forslaget tager højde for bestandssituationen for de berørte bestande.

Høring

Sagen har været i høring i § 5-udvalget (fiskeri) og § 7-udvalget (rekreativt fiskeri, ferskvandsfiskeri og fiskepleje) og Sammenslutningen af Indregistrerede Lystfiskefartøjer og Turbåde (SIL).

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) og Danmarks Pelagiske Producent Organisation (DPPO) mener ikke at Kommissionens forslag om en kvotereduktion på 84 pct. på den vestlige torsk vil have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet. Organisationerne mener, at så længe der ikke gøres noget i forhold til andre presfaktorer, herunder forurening, eutrofiering af uregulerede bestande af skarv og sæl, vil fiskebestandene i Østersøen ikke genoprettes. DFPO og DPPO foreslår derfor, at kvoterne for østlig og vestlig torsk og vestlig sild bør fastsættes på samme niveau som i 2025.

Organisationerne påpeger behovet for en mere nuanceret forståelse af sildebestandene i vestlig Østersø og opfordrer til yderligere forskning for at styrke den videnskabelige rådgivning. DFPO og DPPO er uforstående for Kommissionens forslag at opretholde lukkeperioder for en række fiskerier, når det ikke har været muligt at påvise, at sådanne lukkeperioder og områder har nogen målbar effekt på bestandsudviklingen. Organisationerne mener også at det bør være muligt at fiske efter konke i lukkeperioden for torsk.

For rødspætte vil Kommissionens forslag ikke give anledning til problemer. DFPO og DPPO mener at Kommissionens forslag om roll over på centralsild og brisling er unødvendigt forsigtig og, at kvoterne bør sættes på et niveau, der afspejler den biologiske rådgivning.

For laks ønsker DFPO fortsat, at de regler som forhindrer danske fiskere i at udnytte den danske laksekvote tages op til diskussion, således at den danske kvote kan udnyttes af danske fiskere. DPPO bemærker desuden at Kommissionens fortolkning af artikel 4, stk. 6 i den flerårige forvaltningsplan for Østersøen strider imod hensigten om en langsigtet tilgang til forvaltningen og ikke flugter med målsætningen i den fælles fiskeripolitik. DPPO mener, at Kommissionens fortolkning af 5-pct. reglen (artikel 4, stk. 6) som værende en kortsigtet målsætning på enkeltårsniveau, vil få store konsekvenser for en lang række bestande i europæiske farvande.

DPPO bemærker, som reaktion til Kommissionens forslag om en begrænset mulighed for brug af år-til-år fleksibilitet, at denne fleksibilitet er en integreret del af landingsforpligtelsen og ikke et håndtag til beskyttelse af bestande. DPPO mener at lukkeperioderne for brisling bør genovervejes og som minimum videnskabeligt evalueres.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) og WWF Verdensnaturfonden udtrykker bekymring over den fortsat alarmerende tilbagegang i flere fiskebestande i Østersøen og opfordrer kraftigt til at fastsætte kvoter ud fra et forsigtighedsprincip og sikre at kvoterne fastholdes under ICES' grænser for bæredygtig udnyttelse. Organisationerne fremhæver vigtigheden af at tage hensyn til samspillet mellem bestande, fangstmetoder, bifangst og naturgrundlag. Organisationerne henviser til et mørketal omkring bifangster, fejlrapportering og russiske fangster.

DN og WWF støtter at opretholde lukkeperioder under torskens gydeperiode, men efterspørger flere tilgang for at forhindre ulovlig udsmid og fejlrapportering. DN og WWF opfordrer derfor til obligatorisk elektronisk monitorering, hvilket flugter med målsætningen i fiskeriaftalen om, at 90 pct. af alle fangster skal være fuld dokumenterede i 2029 og EU's krav om, at alle risikofartøjer skal have elektronisk monitorering senest den 18. januar 2028. DN og WWF opfordrer også til, at afsøges, hvilke muligheder østersølandene har til at bruge artikel 20 i grundforordningen til at stille krav om elektronisk monitorering for alle fartøjer i så store områder af Østersøen som muligt og så hurtigt som muligt.

Organisationerne opfordrer til at det skånsomme fiskeri efter konk med tejner bør fortsætte på dybt vand i alle lukkeperioder i alle underområder. DN og WWF henviser til at dette fiskeri har lavt brændstofforbrug, bundpåvirkning og bifangst. Tejnefiskeriet bør derfor i udgangspunktet fritages for samtlige lukkeperioder foreslået af Kommissionen. DN og WWF nævner at muslingeskrab i Østersøen bør afvikles hurtigst muligt. DN og WWF støtter Kommissionens forslag om at opretholde lukningen af det målrettede fiskeri efter vestsild og om at ophæve undtagelsen for kystfiskeriet og justere kvoten for at minimere bifangst. Derudover bør der ifølge DN og WWF træffes foranstaltninger for at beskytte vigtige gyde- og opvækstområder for silden i danske farvande. I det tilfælde hvor vest-silden viser tegn på bedring skal mulighederne for fiskeri tilfalde skånsomt kystfiskeri.

DN og WWF støtter Kommissionens forslag om at bevare lukkeperioder og opretholde lukning af et målrettet fiskeri efter torsk. Der bør indføres yderligere foranstaltninger for at reducere bifangsten af torsk og fiskerier, hvor bifangst af torsk er af betydelig risiko, bør begrænses og reguleres yderligere. Danmark bør således arbejde for, at tildeling af bifangstkvoter skal betinges af, at fartøjerne bruger de mest selektive redskaber samt har elektronisk monitorering.

Hvad angår rødspætte, mener organisationerne at der bør indføres længere lukkeperioder, og at kvoten reduceres væsentligt. Hvad angår brisling og centralsild støtter DN og WWF Kommissionens forslag og opfordrer Danmark til at have en forsigtig tilgang til kvotefastsættelsen.

Dansk Akvakultur Producentorganisation (DAPO) understreger at dansk akvakultur spiller en positiv rolle i den grønne omstilling af fødevareproduktionen i Danmark og er i tråd med EU's og Danmarks målsætninger om en mere klima- og miljøeffektiv produktion. DAPO henviser til, at det ifølge de strategiske retningslinjer for perioden 2021-2030 under den Europæiske Grønne Pagt og 'jord-til-bord' – strategien er vigtigt at fastholde og øge produktionen i akvakulturerhvervet.

Dansk Lystfiskeri udtrykker bekymring for den pressede situation for torsk og laks i dele af Østersøen og de økonomiske konsekvenser, som de nuværende restriktioner pålægger lystfiskerbranchen. Dansk Lystfiskeri opfordrer kraftigt til økonomisk understøttelse af lystfiskerhvervet. Dansk Lystfiskeri støtter et fortsat forbud mod målrettet fiskeri efter gydende torsk om vinteren, selvom dette har haft store økonomiske konsekvenser for deres erhverv. Foreningen påpeger, at turbådene i Øresund er markant reduceret siden indførslen af de nuværende restriktioner. Der opfordres til en differentieret plan for Øresund, hvor torskebestanden trives, og der anbefales en øget bag limit på tre torsk pr. dag i dette område. Samtidig ønsker foreningen et højere mindstemål for torsk, f.eks. 50 cm. Dansk Lystfiskeri bakker op om et fuldt stop for hjemtagelse i resten af Østersøen. Foreningen efterspørger også et større fokus på prædationsspørgsmålet vedrørende sæl og skarv.

Dansk Lystfiskeri mener, at Kommissionens tilgang til laks er for restriktiv og påpeger de desperate økonomiske konsekvenser for branchen, herunder lukkede virksomheder og turistanfald. Dansk Lystfiskeri understreger, at Kommissionens forslag om forbud mod lystfiskeriet efter laks i 2026 er fornuftsstridigt og ikke vil bidrage til at forbedre laksens situation, men udelukkende vil have negative konsekvenser for småbådsfiskeriet og lokalsamfund, herunder særligt på Bornholm. Dansk Lystfiskeri ønsker en mere fair regulering, der anerkender værdien af trollingfiskeriet efter laks og ønsker mulighed for at hjemtage op til to laks pr. fisker pr. dag, med eller uden fedtfinne.

Destination Bornholm anerkender behovet for at beskytte forholdene for pressede fiskebestande. De understreger vigtigheden af turismen for Bornholm, herunder særligt den sæsonforlængende turisme, der muliggøres igennem lystfiskeriet, hvilket bidrager til den lokale udvikling. Et forbud mod trollingfiskeriet efter laks vil således ifølge foreningen betyde et stort økonomisk tab for det bornholmske turismeerhverv. Destination Bornholm støtter Danmarks Sportsfiskerforbunds høringssvar og ønsker ligeledes at lystfiskere må hjemtage én laks pr. dag.

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri Producentorganisation (FSK-PO) anbefaler, at man finder inspiration fra Sverige, som har reserveret fiskeriet efter konsum-arter til det skånsomme fiskeri, ved at man på EU-plan beslutter, at fiskeriet på de pågældende arter kun må udføres med skånsomme redskaber. FSK-PO mener desuden, at en reservation af konsumfiskeriet til skånsomme redskaber vil flugte direkte med ambitionerne i den politiske aftale "Ny kurs for dansk fiskeri", hvor det er besluttet, at den vestlige Østersø fremadrettet skal være trawlfri. FSK-PO påpeger, at det skånsomme fiskeri i den vestlige Østersø er økonomisk betydningsfuldt, selektivt og har minimal påvirkning af bundmiljøet. Dette fiskeri resulterer i højere kilopris og større økonomisk gevinst for lokale samfund i de indre danske farvande. FSK-

PO støtter desuden fuldt ud lukkeperioderne (med undtagelserne for de skånsomme kystfiskere under 12 meter) for at beskytte de ynglende torsk. Her mener de dog at det er afgørende, at der samtidigt tages hensyn til konk-fiskeriet, som foregår i området med tejner uden risiko for bifangst af fisk. FSK-PO foreslår for torsk i vestlig Østersø en bifangstkvote på 266 tons.

For rødspætte foreslås en kvote på maksimalt 11.313 tons. Endelig for vestsild anbefales en bifangstkvote på 788 tons med undtagelse for direkte fiskeri med passive redskaber for små, kystnære fartøjer.

Marine Ingredients Denmark (MID) påpeger betydningen af Østersøens fiskeri som et særdeles vigtigt råvaregrundlag for fiskeforarbejdningsvirksomhederne. De foreslåede kvotereduktioner vil få negative konsekvenser for de danske fiskemel- og fiskeolieproducenter. Det anføres, at fisk fra Østersøen – i form af både direkte landinger og afskær fra fisk forarbejdet til direkte konsum – udgør ca. 20 pct. af råvaregrundlaget for den danske produktion af fiskemel og fiskeolie og repræsenterer således en årlig eksportværdi på 900 mio. kr. MID udtrykker bekymring for de økonomiske og erhvervsmæssige konsekvenser af den foreslåede 50 pct. reduktion af TAC for vestsild.

Det anføres, at udgangspunktet for fastsættelse af TAC og kvoter altid bør være den videnskabelige rådgivning fra ICES, og ikke antagelser fra Kommissionen om ikke-dokumenterede sammenhænge i fiskerier og økosystemer. Det er en tendens, som MID mener har vundet indpas i kvotefastsættelsen for Østersøen, og som man fra dansk side bør opponere imod. MID foreslår, at rådgivningen følges og foreslår med udgangspunkt heri, at TAC for sild i Den Botniske Bugt fastsættes til 64.684 tons og TAC for centralsild fastsættes til 157.996 tons.

Endelig foreslås det, at TAC for brisling fastsættes til 201.975 tons. Særligt for brisling bemærker MID, at brisling fra Østersøen udgør ca. 15 pct. af råvarerne hos de danske fiskemel- og fiskeolieproducenter og er en særdeles vigtig fiskebestand for MID. Brislingebestanden er inden for sikre biologiske grænser og i god tilstand, og en begrænsning af fiskeriet efter brisling bør ifølge MID ikke kunne foretages på baggrund af ikke-dokumenterede eller videnskabeligt beviste hensyn til andre bestande. MID pointerer at brislingebestanden er over MSY Btrigger og at ICES rådgivningen tager højde for den langsigtede sandsynlighed for at falde under Blim med en forsigtighedstilgang, hvorfor MID anbefaler at følge anbefalingen fra Det Rådgivende Råd for Østersøen (BSAC) med en TAC på 201.975. MID pointerer afslutningsvist, at fiskemel og fiskeolie er yderst vigtige ingredienser i produktionen af opdrætsfisk på grund af det høje indhold af omega 3 fedtsyrer og sunde proteiner. MID fremhæver sit engagement i at producere sikre og pålidelige produkter samtidig med, at de bidrager til at reducere forurening i Østersøen, idet der henvises til, at dioxin fjernes i produktionen af fiskemel og fiskeolie ved hjælp af aktivt kul.

Rederiet Skjold bemærker, at forbuddet mod rekreativt fiskeri efter torsk har haft store negative erhvervsøkonomiske konsekvenser for branchen. Rederiet Skjold efterspørger kompensationsstøtte eller tilbud om ophugning. Det bemærkes også, at prædatorer, herunder sæl og skarv, samt udledning af spildevand fra industri, kommunale rensningsanlæg og landbrug har haft stor negativ påvirkning på både vestlig og østlig Østersø.

Sammenslutningen af Danmarks Småbådsclubber og Danmarks Sportsfiskerforbund deler vurderingen af, at torsken er meget presset i Østersøen, Foreningen støtter således forslaget om et stop for hjemtagelse af torsk i hele Østersøen i det rekreative fiskeri, idet der dog opfordres til at inkludere regler, der tillader hjemtagelse af en torsk pr. dag pr. rekreativ fisker uden for gydeperioden i ICES-område 23 (Øresund) med henvisning til torskens bedre stand dér. Foreningen argumenterer for et højere mindstemål for torsk på 45 cm i lystfiskeri og påpeger behovet for at tage hensyn til økosystemet og byttedyrene, som f.eks. torsk, laks og havørred er afhængige af.

Danmarks Sportsfiskerforbund anerkender behovet for en restriktiv tilgang til forvaltning af torsk, men mener at et totalt stop for rekreativt fiskeri efter laks er ude af proportioner. Foreningen nævner at trollingfiskeriet efter laks er meget værdifuldt for lokalområder i Østersøen og henviser til en studie af Thünen-instituttet, der påviser at en laks, der er fanget og hjemtaget ved trollingfiskeriet, medfører et øget forbrug på 1000 euro. Et totalforbud mod rekreativt fiskeri efter laks har haft, og vil fortsat have, meget store økonomiske konsekvenser i landene omkring Østersøen og i særdeleshed for Bornholm. Foreningen foreslår at opretholde muligheden for at fiske én fedtfinneklippet laks pr. fisker pr. dag i den centrale og vestlige del af Østersøen.

Foreningen opfordrer til en umiddelbar implementering af økosystembaseret forvaltning for at genoprette torsk- og laksebestandene i Østersøen. Desuden argumenterer foreningen for en forvaltning af prædatorer, herunder særligt skarven. Afslutningsvis beder foreningen om en redegørelse over, hvilke initiativer, der konkret er taget i de sårbare vandløb i Østersøregionen.

Tænketanken Hav opfordrer til, at man følger den videnskabelige rådgivning under forhandlingerne af de årlige fiskekvoter. Det anbefales i den forbindelse at fastsætte et miljømål under Danmarks Havstrategi, der angiver, at man følger dette princip. Der bør ligeledes arbejdes aktivt for at sikre, at dette sker i hele EU. Tænketanken Hav finder, at det ikke altid har været tilfældet, da fiskekvoterne for tidligere år skulle forhandles. Det finder Tænketanken Hav er et problem, da den videnskabelige rådgivning i forvejen foreslår kvoter med målsætningen om et maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY). Genopretning af fiskebestande over tid kræver, at den videnskabelige rådgivning følges, hvorfor Tænketanken Hav mener at forslagene til kvoter for bifangst bør flygte med de videnskabelige anbefalinger. Tænketanken Hav understreger, at man er forpligtet til hele tiden at arbejde for en forbedring af havmiljøet og havets biodiversitet, indtil der er opnået en god miljøtilstand.

For de øvrige bestande der indgår, anerkender Tænketanken Hav, at Kommissionens forslag til fastsættelse af kvoter ikke overstiger den videnskabelige rådgivning. Tænketanken Hav opfordrer desuden til, at der i forbindelse med vurdering af de økonomiske konsekvenser inddrages en langsigtet vurdering, som må forventes at have økonomisk positive konsekvenser, baseret på en forventning om genopbygning af bæredygtige bestande, der kan føre til højere kvoter og derved større økonomisk udbytte end det nuværende.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Formandskabet lægger op til politisk enighed på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.–28. oktober 2025. I det regionale samarbejde mellem Østersømedlemsstaterne (BALTFISH)⁵ arbejdes der sideløbende med at finde en fælles henstilling om det foreliggende forslag om fiskerimuligheder for 2026.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt hensigten om at sikre et bæredygtigt fiskeri i Østersøen. Regeringen ser særligt med bekymring på den fortsatte negative bestandssituation for torsk både i den vestlige og i den østlige Østersø, for sild i den vestlige Østersø og for laks i hele Østersøen.

Regeringen finder som et generelt princip, at fiskerimulighederne i Østersøen bør fastsættes på grundlag af forvaltningsplaner, den videnskabelige rådgivning og målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i henhold til den fælles fiskeripolitik.

⁵ BALTFISH er et regionalt samarbejdsforum om fiskeriforvaltningen i Østersøen, som dels finder sted i BALTFISH Forum, hvor Det Rådgivende Råd for Østersøen (BSAC), Det Internationale Havundersøgelseråd (ICES) og Kommissionen deltager ud over de berørte medlemsstater. Dels finder samarbejdet sted i BALTFISH High Level Group, hvor fiskeridirektørerne og repræsentanter fra Kommissionen deltager.

Regeringen finder det vigtigt, at der for bestande med bifangstkvote fastsættes mængder, der tillader fortsat fiskeri på andre bestande.

Regeringen støtter fastsættelse af restriktioner for det rekreative fiskeri for bestande, som er i meget dårlig tilstand. Regeringen kan således også i lyset af den alvorlige situation for torsk i Østersøen støtte, at forbuddet mod rekreativt fiskeri efter torsk videreføres i 2026. Regeringen kan ligeledes acceptere, at der ikke kan finde rekreativt fiskeri efter laks sted i 2026.

Regeringen støtter generelt, at supplerende tiltag er målrettede og afbalancerede og tager højde for bestandssituationen.

Derudover finder regeringen det vigtigt, at der fastsættes fiskerimuligheder for sperling i Nordsøen og Skagerrak fra 1. november 2025 under hensyntagen til den biologiske rådgivning.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

| Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 22. september 2025.

| Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- Fødevareudvalg.

2. Forberedelse af årsmøde i Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT)

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

EU er medlem af Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT), som er ansvarlig for bevaring af tun og tunlignende arter i Atlanterhavet og Middelhavet. Blandt EU's medlemsstater fisker blandt andet en række sydeuropæiske Middelhavslande i området. ICCAT afholder sit årlige møde den 17.-24. november 2025. Regeringen støtter generelt bestræbelserne på at sikre et bæredygtigt fiskeri efter tun og andre bestande inden for ICCAT's forvaltningsområde. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT) afholder sit årlige møde den 17.-24. november 2025.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

EU deltager i en række regionale fiskeriforvaltningsorganisationer, der danner ramme for et regionalt samarbejde om bevarelse og forvaltning af tunbestande. ICCAT er ansvarlig for bevaring af tun og tunlignende arter i Atlanterhavet og Middelhavet.

ICCAT blev etableret i 1969 og har i dag 54 kontraherende parter, herunder EU, Frankrig (på vegne af deres oversøiske territorier) og UK. EU har været medlem af ICCAT siden november 1997.

Blandt EU's medlemsstater fisker blandt andet en række sydeuropæiske Middelhavslande i området. Danmark har ingen kvote til fiskeri af almindelig tun og udøver derfor ikke fiskeri efter tun eller andre arter omfattet af ICCAT's reguleringer. Der er fastsat en bifangstkvote (75,65 tons i 2025) for almindelig tun samlet for alle EU-medlemsstater, der ikke har en kvote.

Rådet vedtog i en afgørelse af 11. december 2023 et mandat til Kommissionen med fastlæggelse af EU's holdning på det årlige møde, herunder særlige møder, i ICCAT (Rådets afgørelse (EU) 2023/2807). Ifølge principperne i mandatet skal EU inden for rammerne af ICCAT blandt andet handle i overensstemmelse med mål og principper i den fælles fiskeripolitik, herunder navnlig forsigtighedstilgangen og målene vedrørende bæredygtig udnyttelse. Kommissionen skal derudover sigte mod at skabe lige vilkår for EU's fiskerflåde inden for ICCAT, baseret på de samme principper og standarder som dem, der gælder efter EU-lovgivningen. Endelig skal EU fremme koordinering og samarbejde med andre regionale fiskeriforvaltningsorganer med ansvar for tun.

EU skal efter retningslinjerne i relevant omfang stræbe efter at støtte vedtagelsen af blandt andet følgende tiltag inden for rammerne af ICCAT:

- Foranstaltninger til fremme af bevarelse og genopretning af marine økosystemer og biodiversitet og til fremme af bæredygtigheden af bestandene og integrering af klimahensyn i beslutningsprocessen.
- Foranstaltninger til bevarelse og forvaltning af fiskeressourcerne baseret på den bedste foreliggende videnskabelige rådgivning, herunder samlede tilladte fangstmængder (TAC'er)⁶ og kvoter eller fiskeriindsatsregulering for havets levende biologiske ressourcer reguleret af ICCAT. Hvor det er nødvendigt, skal disse foranstaltninger omfatte særlige foranstaltninger for bestande, der lider under overfiskning.
- Foranstaltninger, der skal forebygge, afværge eller standse ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri (IUU).
- Foranstaltninger til at styrke fiskerividenskabelig dataindsamling og at fremme bedre samarbejde med industrien og videnskabskredse.
- Foranstaltninger til overvågning, kontrol og tilsyn i konventionsområdet.
- Foranstaltninger, der skal reducere den negative indvirkning af fiskeriaktiviteter og akvakultur på havets biodiversitet og det marine økosystem mest muligt, herunder foranstaltninger til at reducere havforurening og forbygge udtømmning af plast til havs og mindske indvirkning af plast i havene.
- Foranstaltninger til at forvalte anvendelsen af anordninger til tiltrækning af fisk (FAD).
- Foranstaltninger til at mindske virkningen af efterladte, tabte eller på anden måde kasserede fiskeredskaber.
- Foranstaltninger, der tager sigte på at forbyde fiskeri, der kun har til formål at høste hajfinner, og på at kræve, at alle hajer landes med finnerne på.

Endelig fremgår det af mandatet, at der forud for hvert møde i ICCAT, når der skal vedtages potentielt bindende afgørelser for EU, træffes nødvendige foranstaltninger for, at EU's holdning tager hensyn til de seneste videnskabelige og andre relevante oplysninger i overensstemmelse med forhandlingsmandatets principper og retningslinjer.

⁶ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

Der foregår i regi af DTU Aqua fortsat et forskningsprojekt med mærkning af almindelig tun primært i Skagerrak/Kattegat samt Øresund for at opnå mere viden om tunens udbredelse. Projektet udføres i samarbejde med ICCAT.

ICCAT har i 2022 vedtaget en flerårig forvaltningsplan for almindelig tun i det østlige Atlanterhav og Middelhavet, som er implementeret i EU ved forordning (EU) 2023/2053, der indeholder bestemmelser om forvaltningen af denne bestand.

På det kommende årsmøde i ICCAT forventes det, at man bl.a. drøfter forvaltningen af forskellige ICCAT-arter, herunder fastsættelse af fiskerimuligheder for de(t) kommende år og øvrige beskyttelsesforanstaltninger. For almindelig tun skal der fastsættes en ny treårig TAC og fordeling af denne mellem de kontraherende parter i ICCAT. Introduktion af en højsøinspektionsordning forventes også at indgå i forhandlingerne. I forhold til almindelig tun skal der også behandles forslag om elektronisk fjernovervågning (kamera) af fabriksfartøjer og et forslag om kapacitet i flåder, der fisker almindelig tun. Endelig vil der være en drøftelse af efterlevelsen af ICCAT's regler og potentielle forbedringer af visse kontrolregler og rapporteringsforpligtelser.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Nærhedsprincippet

Sagen er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Konsekvenser

Der foreligger ikke forslag til nye ICCAT-forvaltningsforanstaltninger, der vil kunne have statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har været i høring i § 5-udvalget (fiskeri).

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) finder det godt, at der er dansk deltagelse i ICCAT-årsmødet for at komme en dansk tunkvote nærmere. Man mener, at man skal se på fordelingen af bifangstkvoter for tun, og om den ufordelte tunkvote kan fordeles til de lande, der ikke har en kvote.

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri (FSK) støtter bemærkningen fra DFPO angående fordeling af den ufordelte tunkvote.

Danmarks Naturfredningsforening bemærkede, at hvis der skal drøftes anvendelsen af en eventuel dansk tunkvote, så skal man følge aftalen "En ny kurs for dansk fiskeri".

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger endnu ikke informationer om andre medlemsstaters holdninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt bestræbelserne på at sikre et bæredygtigt fiskeri efter tun og andre bestande inden for ICCAT's forvaltningsområde. Regeringen følger løbende det videnskabelige arbejde med at skabe mere information om tunens udbredelse i Skagerrak, Kattegat og Øresund.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. **Markedssituationen for landbrugsvarer, særligt efter invasionen af Ukraine** **KOM-dokument foreligger ikke**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 10. juli 2025. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Markedssituationen for landbrugsvarer i EU er forholdsvis stabiliseret i forhold til de foregående år. Den russiske invasion af Ukraine påvirker dog fortsat markedssituationen for landbrugsvarer på en række områder med prisudsving på fødevarer, foder, handelsgødning og energi. Udsvingene er dog aftagende, og priserne er efterhånden stabiliseret. Generelt er priserne på animalske produkter høje, og det samme gør sig gældende for madolie. Der er et stort fokus på den aktuelle geopolitiske og handelspolitiske situation. Regeringen arbejder for en markedsorienteret og konkurrencedygtig landbrugssektor, et velfungerende indre marked med lige konkurrencevilkår samt velfungerende international handel. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025 med henblik på orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Den generelle markedssituation for landbrugsvarer drøftes normalt hvert kvartal i Rådet (landbrug og fiskeri).

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025 med henblik på orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Ifølge FN's Fødevare- og Landbrugsorganisations (FAO) seneste fødevareprisindeks fra oktober 2025 faldt de globale fødevarepriser i september 2025 med 0,7 pct. i forhold til august 2025. Set over det seneste år er priserne 3,4 pct. højere end i september 2024, men fortsat 19,6 pct. lavere end det historiske højdepunkt i marts 2022. Indekset er drevet af faldende priser på sukker (-4,1 pct.), mejeriprodukter (-2,6 pct.), madolie (-0,7 pct.) og korn (-0,6 pct.). Priserne steg svagt på kød (0,7 pct.). Det bemærkes, at priserne på mejeriprodukter, madolie og kød fortsat er på meget høje niveauer.

Markedssituationen for korn og proteinafgrøder

Det Internationale Kornråd (IGC) estimerede i sin seneste rapport fra september 2025 en mindre stigning i produktionen for indeværende år 2025/26 på 3,8 pct. sammenlignet med året før. Efterspørgslen på korn forventes at stige med 2,1 pct. på grund af stigende efterspørgsel på især korn til foder. Dog forventes korn til industriel anvendelse og humant konsum også at stige.

Ruslands invasion af Ukraine har haft alvorlige konsekvenser for markedsdynamikken, særligt adgang til dyrkningsområder i russisk besatte områder og risici forbundet med arbejdet og transport af afgrøder. Ukraines samlede kornproduktion forventes i 2025/26 at stige med 3,5 pct. i forhold til 2024/25, heraf en stigning i produktionen af majs på 17,3 pct., mens produktionen forventes at falde for hvede med 1,5 pct. og for byg med 12,7 pct. Den samlede produktion af korn forventes dermed at være 3,2 pct. lavere end i produktionsåret før krigen 2020/21. Det bemærkes, at der er særlige usikkerheder med estimater for den ukrainske produktion som følge af krigen.

Produktionen af korn i EU i 2025/26 forventes af Kommissionen at være på 284,2 mio. ton, hvilket er 4,6 pct. højere end gennemsnittet for de sidste fem år og 11,3 pct. højere end året før. Generelt er forventningerne til kornproduktion i EU positive og over gennemsnittet. Kun rug og majs forventes at have en produktion under det femårige gennemsnit, hvor forventningen for majs er et fald på 9,4 pct. og for rug et fald på 4,5 pct.

Eksport af korn fra Ukraine

Ukraine er storeksportør af foder til EU, hvor særligt sektorerne for fjerkræ og svin har været ramt af den lavere ukrainske eksport. Mange afrikanske og nogle mellemøstlige lande får en stor andel af deres korn fra Ukraine, hvorfor krigen har konsekvenser for deres adgang hertil og prisen på fødevarer. Der forventes derfor fortsat internationalt fokus på den ukrainske eksport via EU's alternative fragtruter.

Kommissionen fremlagde i maj 2022 en meddelelse om alternative fragtruter ("solidaritetsbaner", KOM (2022)217). Tiltaget havde til hensigt at udbygge alternative fragtruter for eksport af korn og andre landbrugsprodukter fra Ukraine til EU og herfra videre til tredjelande med henblik på at omgå den russiske flådeblokade i Sortehavet. Det er med tiltaget lykkedes at øge eksporten af korn fra Ukraine.

Fra maj 2022 til august 2025 har ca. 95 mio. ton landbrugsvarer forladt Ukraine gennem de alternative fragtruter, som hermed har muliggjort eksport af omkring 40 pct. af Ukraines korn og oliefrø siden krigens begyndelse, mens de resterende 60 pct. er blevet eksporteret via Sortehavsruterne.

Kommissionen har som følge af udløbet af de midlertidige ensidige handelsliberaliserende foranstaltninger (ATM) den 5. juni 2025 vedtaget et forslag om håndtering af toldkontingenter for produkter med oprindelse i Ukraine. Det er fra Kommissionens side tænkt som en teknisk håndtering af genindtrædelsen af de oprindelige handelsvilkår frem til afslutningen af forhandlingerne om og implementering af en udvidelse af handelsdelen af associeringsaftalen (DCFTA). Med forslaget genindføres de toldkontingenter, der var suspenderet under de etårige handelsliberaliseringer, og der sker en teknisk justering af mængderne i de årlige kontingenter som følge af, at kontingenterne først var tilgængelige den 6. juni 2025 mod normalt 1. januar. Derudover vil der være en lettelse af administrationen for importører af visse toldkontingenter på landbrugsområdet. De midlertidige ensidige handelsliberaliserende foranstaltninger har generelt set tilladt en højere mængde af toldfri import end under toldkontingenterne i associeringsaftalen. Nabolandene Polen, Ungarn og Slovakiet har fortsat importforbud for en række varer fra Ukraine, herunder korn.

Kommissionen har den 30. juni 2025 oplyst, at Ukraine og EU har opnået en foreløbig principaftale om en udvidelse af associeringsaftalen (DCFTA). Principaftalen medfører større ændringer i toldkontingenterne under associeringsaftalen, hvor der nu åbnes for højere mængder af toldfri eksport til EU end under den gældende aftale, om end lavere end under den ensidige handelsliberalisering. Der vil fortsat være begrænsninger i eksporten til EU på visse produktgrupper som korn, sukker, honning, fjerkrækød og æg, mens der for andre produktgrupper, som f.eks. fermenteret mælk, stivelse og svampe vil ske en fuldkommen liberalisering. De forhøjede toldkontingenter forventes at træde i kraft og være gældende fra den 30. oktober 2025.

Der vil være mulighed for at aktivere sikkerhedsklausuler ned på medlemsstatsniveau. Frem til 2028 vil Ukraine gradvist indfase produktionskrav svarende til EU's inden for f.eks. dyrevelfærd, pesticider og veterinærmedicin.

Markedssituationen for mælk og mejeriprodukter

I perioden januar-august 2025 faldt indvejningen i EU med 0,4 pct. i forhold til samme periode af 2024. Markedssituationen for mælk og mejeriprodukter fortsætter med høje priser, om end tendensen nu er faldende. Særligt prisen på smør og ost er høje, og prisen på foder er faldende. Afregningsprisen på mælk i EU i august 2025 er gennemsnitligt 53,23 cent/kg. Det er 12 pct. over den tilsvarende pris i august

2024. I uge 39 af 2025 lå smørprisen på 615 euro/100 kg, hvilket er 20 pct. over prisen samme tid sidste år. Dog er prisen på skummetmælkspulver på 12 pct. under niveauet samme tid sidste år, med en pris på 226 euro/100 kg. Kina har i august 2024 igangsat en antisubsidie-undersøgelse af visse medlemsstaters støtte til udvalgte mejeriprodukter. Det berører for indeværende ikke mejerier i Danmark. EU har den 23. september 2024 anmodet om WTO-konsultationer for at udfordre Kinas antisubsidie-undersøgelse på mejeri-området.

Markedssituationen for svinekød

Produktionen af svinekød steg i EU i perioden januar-juni 2025 med 3,2 pct. i forhold til samme periode af 2024, heraf en stigning på 3,7 pct. i Danmark. EU's marked for svinekød har været præget af høje priser, og prisen er i uge 39 af 2025 på 119,1 euro/100 kg. Det er lidt over det flerårige gennemsnit. Den danske notering følger nogenlunde samme tendens. EU's smågrisepris er siden foråret 2024 faldet fra 90 euro/stk. til 57 euro/stk. i uge 39 af 2025. Det er 6,4 pct. under prisen samme tid sidste år. Kina har i juni 2024 igangsat en antidumping-undersøgelse af europæisk svinekød. Antidumping-undersøgelsen er blevet forlænget til den 16. december 2025. Kina meldte den 10. september 2025 en række toldsatser som et foreløbigt tiltag. Der er ikke tale om toldbetaling i egentlig forstand, men om deponering af beløb – for Danish Crowns vedkommende på 31 pct. Det vil medføre negative konsekvenser for dansk eksport af svinekød til Kina, særligt af biprodukter (haler, ører, tæer mv.). Udbrud af afrikansk svinepest påvirker ligeledes fortsat markedssituationen.

Markedssituationen for oksekød

Produktionen af oksekød i EU er i første halvdel af 2025 faldet 3,1 pct. i forhold til samme periode i 2024. Oksekødspriserne er historisk høje og skyldes en række forhold på de internationale markeder med ubalance mellem udbud og efterspørgsel. I uge 39 af 2025 er prisen 697,5 euro/100 kg for slagtekroppe, hvilket er 34,4 pct. højere end samme tid i 2024. Generelt er producenternes indtjeningsmargener høje. I perioden januar-maj 2025 faldt EU's eksport med 13,5 pct. i forhold til 2024. EU's import steg i samme periode med 6,3 pct.

Markedssituationen for fjerkrækød og æg

I første halvdel af 2025 er produktionen i EU steget 0,9 pct. i forhold til samme periode i 2024. Markedssituationen i fjerkræsektoren er karakteriseret ved høje priser, og i uge 39 af 2025 var den på 301,56 euro/100 kg, hvilket er 7,8 pct. over prisen ved samme tid i 2024. EU er fortsat nettoeksportør af fjerkrækød målt i både mængde og værdi. Fugleinfluenza er fortsat et problem for fjerkræsektoren, og flere tredjelande har indført importforbud. I perioden januar-maj 2025 faldt EU's eksport 2,6 pct. i forhold til samme periode af 2024. EU's import steg i perioden med 11,7 pct. Importen af fjerkræ fra Ukraine faldt i perioden med 11 pct. og udgør nu knap 20 pct. af EU's import. EU's import af æg fra Ukraine har været høj og udgjort den største andel af EU's import.

Handel generelt

EU er generelt nettoeksportør af fødevarer. EU's landbrugseksport nåede et rekordniveau i 2024 på 235,4 mia. euro (stigning på 3 pct.), hvilket primært skyldes høje priser. Landbrugsimporten til EU steg med 8,3 pct. i 2024 i forhold til 2023 til 171,8 mia. euro, hvilket gav et samlet handelsoverskud på 63,6 mia. euro. For perioden januar-juni 2025 steg EU's eksportværdi af landbrugsprodukter med 2 pct. i forhold til samme periode i 2024 (svarende til 118,7 mia. euro), mens importen for samme periode steg med 16 pct. (svarende til 96,8 mia. euro). Importen er primært drevet af prisstigninger på kakaoprodukter og kaffe grundet vejrforhold i de dyrkende regioner.

EU's tre største eksportmarkeder var fortsat UK, USA og Kina, som i 2024 stod for 42 pct. af EU's samlede eksport. Eksport til UK voksede med 4 pct. og til USA med 12 pct., mens eksport til Kina faldt med 9 pct. I 2024 var EU's tre største importmarkeder Brasilien, UK og Ukraine, som tilsammen udgjorde

27 pct. af EU's samlede import. Brasilien er fortsat den største eksportør til EU med 10 pct., med en lille stigning på 1 pct. i 2024. Importen fra UK udgjorde 9 pct., som dog faldt med 1 pct. Ukraine forblev den tredjestørste eksportør til EU med 8 pct., hvilket er en stigning med 1 pct. i forhold til 2023.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Drøftelsen påvirker ikke gældende dansk ret.

Konsekvenser

Der er ikke redegjort for konsekvenser i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag. Der er således ingen lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser af punktet, ligesom beskyttelsesniveauet ikke påvirkes.

Høring

Sagen har tidligere været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer forventer overordnet set yderligere stigninger i produktionsomkostninger for alle sektorer som følge af den aktuelle situation i Ukraine. Krigen har åbenlyse konsekvenser for eksporten til Rusland og Ukraine, men den medfører også ændringer i fragtruter til øvrige eksportmarkeder og store udfordringer med at sikre forsynings sikkerheden.

Landbrug & Fødevarer anfører ift. markedssituationen for grisekød, at der er mange usikkerhedsfaktorer, der kan få indflydelse på priserne. Mund- og klovsyge i Tyskland har bl.a. medført et eksportstop fra Tyskland til UK. Derudover kører Kina en antidumping-sag mod EU's eksport af grisekød til Kina, og samtidig truer USA med stigninger i importtolden. Produktionen i EU ser ud til at blive nogenlunde stabil i 2025, hvilket kunne tyde på en nogenlunde stabil prisudvikling. Den danske produktion er også stabil, hvilket ses af tællingen fra januar 2025.

Landbrug & Fødevarer anfører vedr. markedssituationen for mælk og mejeriprodukter, at der stadig er høje priser, som skyldes en stigende efterspørgsel. Dertil er der ingen ændringer i mælkeleveringen i 2024 i forhold til samme periode sidste år. Der ses et fald i leverancer af økologisk mælk, men dette opvejes af en stigning i konventionelle mælkeleverancer.

Landbrug & Fødevarer anfører ift. markedssituationen for oksekød, at konkurrencen inden for kvægsektoren i EU stadig er hård og råvaregrundlaget i Danmark fortsat er støt nedadgående. Fra 2022 til 2023 blev Danmarks eksport af oksekød mængdemæssigt reduceret med 9,7 pct. og i værdi med 19,4 pct., mens importen blev reduceret med 13 pct. Dog ses en markant fremgang i mængden importeret okse- og kalvekød fra hhv. Belgien og Brasilien. Udbruddet af bluetongue, som ramte Danmark i august 2024, har haft betydning for eksporten af levende kvæg, men ingen konsekvenser for eksporten af okse- og kalvekød. I august 2024 var der et tydeligt fald i eksporten af levende kvæg over 2 måneder, mens eksporten af spæde kalve var uændret. I september 2024 var eksporten af levende kvæg over 2 måneder været reduceret, mens eksporten af spæde kalve var uændret.

Landbrug & Fødevarer anfører ift. markedssituationen for fjerkræ og æg, at der på fjerkræområdet op-leves større grad af protektionisme, hvor især udbrud af fugleinfluenza bruges på en række eksportdestinationer til at lukke for eksport fra Danmark og EU. Omvendt har sektoren haft stor gavn af de indgåede regionaliseringsaftaler med hovedmarkederne, hvortil eksporten har kunne fortsætte. Den danske

og EU's fjerkræsektor er bekymret over den stigende import af fjerkrækød og æg fra Ukraine, som på sigt kan udføre en væsentlig trussel for EU's egen produktion.

Landbrug & Fødevarer anfører, at man helst havde set uændret toldtarifkvoter for fjerkrækød og æg under den reviderede associeringsaftale, men finder det aftalte niveau acceptabelt i lyset af, at Ukraine samtidig har forpligtet sig til inden udgangen af 2028 at indføre og implementere EU's regelsæt for produktion af fjerkrækød og æg for så vidt angår regler om dyrevelfærd, pesticider og veterinærmedicin. Det er dog uklart i hvilket omfang, Kommissionen lægger op til monitorering af korrekt implementering af EU's regler og i hvilket omfang, Ukraine har de nødvendige ressourcer til at sikre en korrekt implementering og overholdelse af produktionskravene.

Landbrug & Fødevarer anfører ift. markedssituationen for korn og raps, at der generelt ses langsomt faldende afgrødepriser, mens efterspørgslen ser stabil ud. Globalt er der rigelige mængder korn fra Rusland og Ukraine samt soja fra Brasilien til at mætte lokal efterspørgsel. Samtidig efterspørger Kina mindre grundet landets økonomiske situation. Det største problem for europæiske landmænd er lave priser på afsætning kombineret med høje priser på input, hvilket skærer direkte i indkomsten.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemsstater har fortsat stort fokus på udfordringerne som følge af den russiske invasion af Ukraine og på de generelt faldende kornpriser. Generelt forventes en relativt positiv vurdering af markedssituationen fra en lang række medlemsstater. Hertil kommer påvirkningen fra udbrud af en række husdyrsygdomme, såsom afrikansk svinepest samt mund- og klovsyge.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen arbejder for at underbygge en markedsorienteret og konkurrencedygtig landbrugssektor og et velfungerende indre marked med lige konkurrencevilkår og begrænset og målrettet ekstraordinær støtte. Regeringen arbejder samtidigt for velfungerende international handel, der også kan betyde større robusthed i de globale fødevarerforsyningskæder. Det er vigtigt, at Kommissionen overvåger markedssituationen for landbrugsvarer som følge af Ruslands invasion af Ukraine. Regeringen støtter, at EU understøtter eksport af landbrugs- og fødevarerprodukter fra Ukraine.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg skriftligt den 10. juli 2025 forud for råds-mødet (landbrug og fiskeri) den 14. juli 2025, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. juli 2025.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

4. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af betingelserne for gennemførelsen af Unionens støtte til den fælles landbrugspolitik for perioden 2028-2034 KOM (2025) 560

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 15. september 2025. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 16. juli 2025 fremsat forslag til forordning om betingelserne for gennemførelsen af Unionens støtte til den fælles landbrugspolitik. Forordningen afløser Europa-Parlamentets og

Rådets forordning (EU) 2021/2115 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013. Forordningen er en del af det samlede forordningsgrundlag for en ny fond for nationale og regionale partnerskaber, som fastsætter, at medlemsstaterne skal udarbejde nationale og regionale partnerskabsplaner (NRP-planer), der omfatter direkte støtte, støtte til landdistriktudvikling, støtte til økonomisk, social og territorial samhørighed, fiskeri og den maritime sektor samt støtte til velstand og sikkerhed. Nærværende forslag om støtte til den fælles landbrugspolitik indebærer en målretning af den direkte støtte blandt andet gennem obligatoriske skrå støtteloftet på arealstøtten og et efterfølgende absolut støtteloft pr. bedrift, øget støtte til unge landmænd og en støtte til små landbrug. Der skal ydes støtte til miljø- og klimatiltag, ligesom der er mulighed for bl.a. at støtte investeringer i land- og skovbruget, videndeling, håndtering af risiko og kriser m.v. Der er fokus på etablering af unge og nye landbrugere gennem f.eks. opstartspakker. Der er øgede muligheder for koblet indkomststøtte (produktionsafhængig). Regeringen hilser generelt Kommissionens forslag velkomment, da det bidrager til en modernisering af landbrugspolitikken, idet regeringen arbejder for en grønnere, enklere og mere markedsorienteret landbrugspolitik med lige konkurrencevilkår på tværs af sektoren og på tværs af medlemsstaterne. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2025) 560 af 16. juli 2025 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af betingelserne for gennemførelse af Unionens støtte til den fælles landbrugspolitik for perioden 2028-34. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogudgave den 5. september 2025.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Forslaget afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013.

Forslaget udgør en del af det samlede forordningsgrundlag for en ny fond for nationale og regionale partnerskabsplaner, som vil reformere den fælles landbrugspolitik for perioden 2028-34. De øvrige forordningsforslag er Kommissionens forslag KOM (2025) 565 til forordning om oprettelse af den nationale og regionale partnerskabsfond for perioden 2028-34 (NRP), Kommissionens forslag KOM (2025) 545 til forordning om en fælles præstationsramme, Kommissionens forslag KOM (2025) 555 til forordning om en europæisk konkurrenceevnefond, Kommissionens forslag KOM (2025) 543 til et forskningsrammeprogram, Kommissionens forordningsforslag KOM (2025) 553 til fælles markedsordning samt Kommissionens forslag KOM (2025) 554 om EU-skoleordningen.

Støtten skal ydes under den nationale og regionale partnerskabsfond ("fonden"). Der vil dermed ikke længere skulle udarbejdes en strategisk plan for anvendelsen af den fælles landbrugspolitik, da medlemsstaterne skal udarbejde nationale og regionale partnerskabsplaner (NRP-planer) for perioden 2028-34, som omfatter den direkte støtte, støtte til landdistriktsudvikling, støtte til økonomisk, social og territorial samhørighed, fiskeri og den maritime sektor samt støtte til velstand og sikkerhed. NRP-planerne skal beskrive medlemsstaternes plan for reformer, interventioner, og hvorledes de bidrager til de fælles EU-mål og andre relevante internationale forpligtelser. Planerne skal godkendes af Kommissionen.

Nærværende forslag fastsætter betingelserne for implementering af EU's støtte til den fælles landbrugspolitik for perioden 2028-34, som vil indgå som et afsnit i den samlede danske NRP-plan. Forslagets overordnede formål er at sikre en stærk, bæredygtig og robust fælles landbrugspolitik, fødevareforsyningssikkerhed i EU, generationsskifte og dynamiske landdistrikter, og med henblik herpå fastsætter forordningen specifikke betingelser for gennemførelsen af EU's støtte til den fælles landbrugspolitik.

Nationale henstillinger og styring af den fælles landbrugspolitik

Kommissionen skal vedtage nationale henstillinger under den fælles landbrugspolitik, der skal vejlede hver medlemsstat i forhold til gennemførelse af de specifikke mål, der er relevante for den fælles landbrugspolitik inden for rammerne af deres nationale og regionale partnerskabsplan, inden medlemsstaterne fremsender deres NRP-plan til Kommissionen. De nationale henstillinger skal bl.a. være baseret på bidrag til en rimelig og tilstrækkelig indkomst for landmænd og deres langsigtede konkurrenceevne og bidrag til fødevareforsyningssikkerheden, forbedring af erhvervets attraktivitet og fremme af generationsskifte, styrkelse af klimaindsatsen, levering af økosystemtjenester, cirkulære løsninger, bevarelse af biodiversitet og naturressourcer, bæredygtigt landbrug og forbedring af dyrevelfærd, forbedring af modstandsdygtighed, landmændenes beredskab og evne til at håndtere kriser og risici samt fremme af adgangen til viden m.v.

Bedriftsforvaltning

Der indføres et bedriftsforvaltningssystem (farm stewardship) i stedet for det nuværende konditionalitet og social konditionalitet, og som omfatter tre elementer. Det første element er regler for lovgivningsbestemte forvaltningskrav i angivne forordninger samt direktiver som gennemført af medlemsstaten, den anden del regler for social konditionalitet og den tredje del regler for beskyttelsespraksis. Betalinger primært under ordninger for arealbaseret og koblet støtte skal være underlagt overholdelse af bedriftsforvaltningssystemet. Landmænd, som modtager betaling til små landbrug, er ikke omfattet af de lovgivningsbestemte forvaltningskrav og beskyttelsespraksis, men af social konditionalitet. Landbrug under 10 hektar støtteberettiget areal er undtaget bedriftsforvaltning. Landbrugsstøtte, der er omfattet af reglerne om bedriftsforvaltning, anses for at opfylde princippet om "ikke at gøre væsentlig skade".

Beskyttelsespraksisser skal defineres af medlemsstaterne med henblik på at opnå følgende mål a) beskyttelse af kulstofrige jorder, landskabslementer og permanente græsarealer på landbrugsland; b) beskyttelse af jord mod jorderosion, bevarelse af jordpotentialet, vedligeholdelse af jordens organiske indhold, herunder gennem afgrøderotation eller -diversificering, såvel som beskyttelse mod stubafbrænding på dyrkede arealer; samt c) beskyttelse af vandløb og grundvand mod forurening og afstrømning. Økologer skal anses for at overholde de beskyttelsespraksisser nævnt under pkt. b) og c). Medlemsstaterne kan endvidere anse deltagelse i miljø- og klimatiltag, for at udgøre overholdelse af en eller flere af disse praksisser.

Medlemsstaterne kan fastsætte specifikke undtagelser fra de fastsatte beskyttelsespraksisser og kan give midlertidige dispensationer grundet vejrforhold. Kontrol af overholdelse af de fastsatte beskyttelsespraksisser skal baseres på medlemsstaternes kontrol- og håndhævelsessystemer inden for de relevante

områder. Som noget nyt får medlemsstaterne mulighed for at fastsætte, at overholdelse af de fastsatte beskyttelsespraksisser kan finansieres under miljø- og klimaordningerne i den fælles landbrugspolitik, men ikke for de omfattede lovbestemte forvaltningskrav.

Arealstøtte

Medlemsstaterne skal yde arealbaseret indkomststøtte til støtteberettigede hektarer til landmænd for at imødekomme indkomstbehov. Medlemsstaterne skal differentiere arealstøtten baseret på landmændenes indkomst fra landbrugsaktiviteter i en referenceperiode. Støtten pr. hektar fastsættes i NRP-forslaget og skal i gennemsnit udgøre mellem 130 og 240 euro (ca. 970-1.800 kr.) pr. hektar pr. medlemsstat. Det øvre beløb i spændet er således omtrent på niveau med det forventede støtteniveau i Danmark for grundbetalingen i 2025 på ca. 1.800 kr. / hektar., inden der tages højde for eventuel reduktion i den enkelte landmands støtte som følge af skrå og efterfølgende absolutte støttelofter. Indkomststøtten skal målrettes de landmænd, der har størst behov, dvs. især unge og nye landmænd, kvinder, familiedrevne bedrifter, små bedrifter, bedrifter med både afgrøde- og husdyrproduktion mv. Indkomststøtten kan i stedet for en betaling per hektar ydes i form af et årligt engangsbeløb. Der er krav om øget støtte pr. hektar til unge landmænd.

Medlemsstaterne skal i NRP-planen definere en landmand, som en fysisk eller juridisk person med hovedaktivitet inden for landbrug, eller en fysisk person eller mindre juridisk person, som har en minimumaktivitet inden for landbrug. Endvidere skal landbrugsaktivitet defineres inden for en ramme, som omfatter produktion eller opretholdelse af arealer, og støtteberettigede arealer defineres inden for en ramme som i dag. Medlemsstaterne skal sikre, at landmænd, der er over den officielle pensionsalder og får udbetalt pension, senest fra 2032 ikke længere kan modtage indkomststøtte.

Der indføres en reduktion af arealstøtten per landbrug, hvis den overstiger 20.000 euro (149.000 kr.) årligt. Reduktionen indfører et skråt loft over støtten, da reduktionen udgør 25 pct. af støtten mellem 20.000 og 50.000 euro (372.500 kr.), 50 pct. af den del af støttebeløbet, der ligger mellem 50.000 og 75.000 euro (558.750 kr.), og 75 pct. af den del af støttebeløbet, der ligger mellem 75.000 og 100.000 euro (745.000 kr.).

Der indføres endvidere et absolut støtteloft på 100.000 euro (745.000 kr.) for arealstøtten per landbrug per år efter anvendelsen af de skrå støttelofter.

Betaling til små landbrug

Medlemsstaterne skal yde indkomststøtte til små landbrug i form af en årlig betaling af et engangsbeløb på højst 3.000 euro (22.350 kr.), der erstatter arealstøtten, støtte koblet til produktion og betalinger for naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger. Betalingen er frivillig at søge og skal primært rettes mod landmænd, der udfører en landbrugsaktivitet på deres bedrift og aktivt bidrager til fødevareforsyningsikkerheden.

Miljø- og klima

Medlemsstaterne skal som minimum yde støtte til landmænd og andre støttemodtagere inden for hvert af følgende miljø- og klimaprioriterede områder: a) tilpasning til klimaændringer og vandmodstandsdygtighed; b) afbødning af klimaændringer, herunder kulstofbinding og produktion af vedvarende energi på bedriften inklusiv biogasproduktion; c) jordsundhed; d) bevarelse af biodiversitet, såsom bevaring af levesteder eller arter, landskabstræk og reduktion af brugen af pesticider; e) udvikling af økologisk landbrug; f) dyresundhed og dyrevelfærd. Medlemsstater med områder, der er berørt af vandforurening på grund af nitratoverskud, skal yde støtte til landmænd til ekstensivering af husdyrsystemer eller til diversificering til andre landbrugsaktiviteter.

Betaling for naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger

Medlemsstaterne skal yde støtte til at kompensere landmænd for naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger. Betalingen pr. støtteberettiget hektar er begrænset til de meromkostninger eller indkomsttab, der er forbundet med landbrugsproduktion i de udpegede områder sammenlignet med produktion i ikke-udpegede områder.

Støtte til ulemper som følge af visse obligatoriske krav

Medlemsstaterne kan yde arealbaseret støtte i landbrugs- og skovbrugsområder til ulemper som følge af gennemførelsen af Natura 2000-direktiverne eller vandrammedirektivet. Ud over disse områder kan medlemsstaterne beslutte at yde støtte til andre afgrænsede naturbeskyttelsesområder med miljørestriktioner, der gælder for landbrug eller skovbrug, og som bidrager til gennemførelsen af Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, hvis disse områder ikke overstiger 5 pct. af de udpegede Natura 2000-områder, der er omfattet af den nationale NRP-plan. Der kan kun ydes betalinger til landmænd, skovejere og deres foreninger.

Miljø- og klimaindsatser mv.

Medlemsstaterne skal give incitamenter til at deltage i aktiviteter til fordel for klima, miljø, dyresundhed og -velfærd og bæredygtigt skovbrug. Der skal ydes støtte til opretholdelse af økologisk drift og ekstensivering af husdyrproduktionen. Derudover skal der ydes støtte til omlægning til modstandsdygtige produktionssystemer på hele eller dele af bedriften, herunder omlægning til økologisk drift og ekstensivering af husdyrproduktionen. Dette forudsætter, at landmanden udarbejder en plan for omlægningen, der skal godkendes af medlemsstaten.

Støtten kan kun ydes for tiltag, der ligger ud over de relevante lovbestemte forvaltningskrav omfattet af driftsforvaltning og de relevante minimumskrav for anvendelse af gødning og plantebeskyttelsesmidler, dyrevelfærd og andre relevante obligatoriske krav, der er fastsat i national eller EU-lovgivning. Såfremt der i national lovgivning er fastsat krav, der går ud over de tilsvarende EU-krav, kan der gives støtte til tiltag, der bidrager til opfyldelsen af de nationale krav.

Der fremgår ikke et eksplicit krav om, hvor mange af midlerne under den fælles landbrugspolitik, som skal anvendes på grønne tiltag. Der er i NRP-forslaget en forventning om, at 43 pct. af midlerne til NRP-planerne anvendes på miljø- og klimaformål, og Kommissionen kan anmode medlemsstaten om en højere eller lavere andel af midler til miljø- og klimaformål baseret på medlemsstatens implementering af naturgenopretningsforordningen (EU) 2024/1991 og byrdefordelingsaftalen (EU) 2018/842, der sætter landemål for reduktion af drivhusgasudledninger fra bl.a. landbrug, transport og bygninger.

Koblet indkomststøtte

Medlemsstaterne skal yde koblet indkomststøtte til landmænd i specifikke landbrugssektorer og -produkter eller til specifikke typer landbrug, som oplever vanskeligheder og er vigtige af socioøkonomiske eller miljømæssige årsager. Der kan ydes koblet støtte per hektar eller per dyr i visse landbrugssektorer. Medlemsstaterne skal minimere den potentielle indvirkning af støttebeslutningerne på det interne marked. For støtte, der ydes som betaling pr. dyr til husdyrsektoren, skal medlemsstaterne tage hensyn til miljøpåvirkninger, herunder ved at fastsætte et maksimum for husdyrtæthed i nitratsårbare zoner. Den koblede støtte kan udgøre op til 20 pct. af visse indkomststøtter under den fælles landbrugspolitik, hvilket er en forøgelse fra i dag, hvor den maksimalt kan udgøre 13 pct. Det vil endvidere være muligt at yde op til 5 pct.-point yderligere, hvis de ekstra midler ydes til f.eks. proteinafgrøder, blandede landbrug og i østlige grænseregioner.

Støtte til deltagelse i risikostyringsværktøjer

Medlemsstaterne skal yde støtte til landmænd til deltagelse i risikostyringsværktøjer. Medlemsstaterne skal sikre, at der kun ydes støtte til tab, der overstiger 20 pct. af landbrugerens gennemsnitlige årlige produktion eller indkomst i en forudgående periode. Kravet gælder dog ikke medlemsstater der har tilsvarende nationale risikostyringsværktøjer.

Støtte til investeringer for landmænd og skovejere

Medlemsstaterne kan yde investeringsstøtte til produktive og ikke-produktive investeringer, der yder et passende samlet bidrag til modstandsdygtigheden i landbruget, fødevaresystemer, skovbruget og landdistrikter, herunder især klima- og vandreiliens. Der kan desuden ydes støtte til investeringer i genoprettelse af landbrugs- eller skovbrugsproduktionspotentialer, der er beskadiget af naturkatastrofer, ugunstige klimabegivenheder eller katastrofale begivenheder. Det er en betingelse, at den pågældende begivenhed har forårsaget ødelæggelse af mindst 30 pct. af landbrugsproduktionspotentialer eller mindst 20 pct. af skovbrugsproduktionspotentialer. Hvis EU-retten medfører nye krav til landbrugere, kan der ydes støtte til investeringer, der opfylder disse krav, i en periode på højst 36 måneder fra den dato, hvor de bliver obligatoriske for bedriften.

Etablering af unge landmænd og generationsskifte

Medlemsstaterne skal yde støtte til etablering af unge landmænd og opstart af virksomheder i landdistrikterne, inklusiv etablering af nye landbrug. Der kan desuden ydes støtte til forretningsudvikling af små landbrug. Støtten kan ydes i form af faste beløb eller finansielle instrumenter eller en kombination af disse, og den kan maksimalt udgøre 300.000 euro (2.235.000 kr.).

Medlemsstaterne skal desuden fastlægge en strategi for generationsskifte i landbruget med henblik på at forbedre effektiviteten og sammenhængen mellem interventioner, der er rettet mod unge landmænd, herunder beskrivelse af synergieffekter.

Desuden skal medlemsstaterne etablere en startpakke til unge landmænd, der skal omfatte en række foranstaltninger i overensstemmelse med medlemsstatens generationsskiftestrategi. Foranstaltningerne kan bl.a. omfatte støtte til etablering af unge landmænd, arealstøtte til unge landmænd, støtte til små landbrug målrettet unge landmænd, støtte til investeringer med en højere støtteintensitet til unge landbrugere og støtte til opstart af virksomheder i landdistrikterne m.v. En ung landmand skal defineres af medlemsstaten, men kan højst være 40 år og skal være bedriftsansvarlig.

Medlemsstaterne kan desuden yde støtte til vikarordninger i landbruget, der giver landmænd mulighed for at tage orlov på grund af sygdom, fødsel, pasning af børn og andre familiemedlemmer, ferie samt deltagelse i uddannelse.

Støtte med fokus på landdistrikter, innovation og videndeling

Medlemsstaterne skal yde støtte til lokale aktionsgrupper (LEADER) til at udarbejde og gennemføre lokale udviklingsstrategier. Medlemsstaterne skal som minimum yde denne støtte i landdistrikter med specifikke ulemper, som defineret i medlemsstatens NRP-plan. Støtte kan ydes til projekter, der gennemføres af lokale aktionsgrupper, der involverer opstart, værdiskabende kapacitet i forbindelse med transformation, diversificering af landbrugsaktiviteter, herunder agro-turisme, direkte salg af landbrugsprodukter og innovation. Støtte fra LEADER skal have fokus på områder inden for landdistriktsudvikling med merværdi for landbrugere og skovejere, såsom social, miljømæssig, digital og økonomisk transformation af landdistrikter, forbedring af landdistrikternes velfærd og styrkelse af social kapital.

Medlemsstaterne skal yde støtte til videndeling og innovation inden for landbrug, skovbrug og landdistrikter. Hver medlemsstat skal endvidere sikre, at landbrugere og skovejere har adgang til innovation,

og at ny viden når dem rettidigt og effektivt, så de kan anvende innovative og bæredygtige løsninger og drage fordel af ny viden i landbrugssektoren.

Krisestøtte efter naturkatastrofer, ugunstige vejrforhold og katastrofale begivenheder

Medlemsstaterne kan yde krisebetalinger til landmænd, der er ramt af naturkatastrofer, ugunstige vejrforhold eller katastrofale begivenheder. Betalingerne skal sikre kontinuitet i de berørte landmænds landbrugsaktivitet, og støtten er betinget af, at den kompetente myndighed i medlemsstaten anerkender, at en naturkatastrofe, ugunstige vejrforhold eller en katastrofal begivenhed har fundet sted. Desuden skal begivenhederne direkte have forårsaget en skade, der resulterer i ødelæggelse af mindst 30 pct. af landbrugerens gennemsnitlige årlige produktion. Tabene beregnes på enten bedriftsniveau, på bedriftens aktivitetsniveau i den pågældende sektor eller i forhold til de specifikke berørte områder. Medlemsstaterne fastsætter støttesatser med henblik på kompensation for produktionstab. Disse satser skal være højere for landbrugere, der også gennemfører interventioner eller andre forebyggende foranstaltninger på bedriftsniveau for at begrænse niveauet af de produktions- og indkomstrisici, som der ydes støtte til.

Myndighed med ansvar for dataforvaltning under den fælles landbrugspolitik

Hver medlemsstat skal udpege én myndighed, der er ansvarlig for at træffe eller koordinere foranstaltninger med henblik på at opnå og opretholde national og grænseoverskridende interoperabilitet (udveksling af data) mellem informationssystemer, der anvendes til gennemførelse af administration, overvågning og evaluering af den fælles landbrugspolitik til gavn for landbrugere og andre støttemodtagere under den fælles landbrugspolitik. Målet er, at data kun indhentes én gang fra støttemodtageren og derefter genanvendes på tværs af myndigheder samt i rapportering til Kommissionen.

Finansielle forhold

Det fremgår af forslaget til NRP-forordning, at der afsættes ca. 771,3 mia. euro i 2025-priser til gennemførelse af NRP-fonden i perioden 2028-34. Heraf er der øremærket minimum 262,8 mia. euro til en række interventioner under den fælles landbrugspolitik og fiskeri. Disse interventioner omfatter på landbrug bl.a. arealstøtte, koblet støtte, betalinger for naturbetingede og andre områdespecifikke begrænsninger, støtte til ulemper som følge af visse obligatoriske krav, miljø- og klimaindsatser, betalinger til små landbrug, støtte til risikostyringsværktøjer, støtte til investeringer, unge landmænd, opstart af virksomheder i landområderne og udvikling af små landbrug, støtte til aflastningstjenester i landbruget samt interventioner i visse sektorer under den fælles markedsordning m.v.

Det foreslåede forordningsgrundlag omfatter visse bindinger på anvendelsen af midlerne. Det fremgår således, at 43 pct. af midlerne til NRP-planerne skal anvendes til miljø- og klimaformål. Der er ingen særskilt grøn øremærkning af midler til den fælles landbrugspolitik, herunder i forhold til ordninger med miljø- og klimaformål, unge landmænd eller til Lokale Aktionsgrupper (LEADER), således som det kendes fra programperioden 2023-27. Det fremgår, at der kan anvendes op til 3 pct. af midlerne til teknisk bistand.

Det fremgår af Kommissionens forslag, at der ikke skal anvendes national medfinansiering til degressiv arealbaseret indkomststøtte, koblet indkomststøtte, afgrødespecifik betaling for bomuld og støtte til små landbrug. Det fremgår desuden, at den nationale medfinansiering skal udgøre mindst 30 pct. for betalinger for naturbetingede og andre områdespecifikke begrænsninger, støtte til ulemper som følge af visse obligatoriske krav, miljø- og klimaindsatser, støtte til risikostyringsværktøjer, støtte til investeringer, etablering af unge landbrugere, opstart af virksomheder i landområderne og udvikling af små landbrug samt støtte til aflastningstjenester i landbruget.

Det fremgår desuden, at den maksimale støttesats i forbindelse med støtte til investeringer er 75 pct. af de samlede støtteberettigede udgifter for hver intervention. For interventioner, der er målrettet unge landbrugere, kan støttesatsen forhøjes til 85 pct. af de støtteberettigede offentlige udgifter.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025 forventes en politisk drøftelse af den grønne arkitektur i Kommissionens forslag til den fælles landbrugspolitik efter 2027.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov nr. 407 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugs-politik m.v. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under den strategiske plan.

Konsekvenser

Forslaget vil kunne medføre statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Der er behov for nærmere analyse af forslaget for at kunne vurdere konsekvenserne.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

De lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget i Danmark skal afklares.

Statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget udgør en del af den flerårige finansielle ramme for 2028-34, specifikt som del af fonden for nationale og regionale partnerskaber herunder. Kommissionen har foreslået et samlet udgiftsniveau til fonden for nationale og regionale partnerskaber på 771,3 mia. euro, heraf minimum 262,8 mia. euro til landbrugsstøtte og fiskeri (2025-priser). Danmark finansierer ca. 2 pct. af det samlede EU-budget, hvorfor den danske finansieringsandel for fonden for nationale og regionale partnerskaber udgør ca. 114,9 mia. kr. i perioden 2028-34. Udgiftsniveauet fastsættes som led i de centrale forhandlinger om de flerårige finansielle rammer for 2028-34. Konsekvenser heraf for det danske EU-bidrag er nærmere beskrevet i Finansministeriets notater herom.

Forslaget vil kunne medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet det vurderes, at forslaget om skrå og absolutte støttelofter på arealbaseret støtte medfører, at de mellemstore og de største bedrifter i Danmark vil få udbetalt mindre i arealstøtte sammenlignet med i dag. Den samlede reduktion i støttebeløb er isoleret set estimeret til ca. 1,45 mia. kr. (195 mio. euro) årligt sammenlignet med arealstøtten i 2024, hvilket udgør ca. 30 pct. af den samlede udbetaling for grundbetalingen i 2024. Antallet af bedrifter, som i 2024 modtog mere end ca. 149.000 kr. (20.000 euro), påvirkes og udgør ca. 7.600, mens ca. 24.300 bedrifter falder under denne grænse og dermed ikke påvirkes. De fleste bedrifter påvirkes af de skrå støttelofter, men ca. 190 bedrifter vil endvidere efter anvendelse af de skrå støttelofter få afskåret støtten ved det absolutte støtteloft på 745.000 kr. (100.000 euro). Disse bedrifter modtog i 2024 1,9 mio. kr. (255.000 euro) eller mere.

Forslaget om indførelse af interoperabilitet kan reducere dataindsamlingen hos f.eks. landmanden til et minimum, så oplysninger kun skal indsendes én gang til staten. Denne fælles data skal tilsyneladende

også danne grundlag for indberetning til Kommissionen om f.eks. målopfyldelse og udbetalinger. Forslaget kan medføre, at der skal etableres en integreret sømløs dataudveksling mellem Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø og andre relevante myndigheder, så landmanden f.eks. kun én gang skal oplyse, hvilken afgrøde der dyrkes på marken. Der er behov for flere oplysninger fra Kommissionen om dette forslags omfang og konsekvenser, herunder hvilke systemer, data og rapporteringsforpligtelser forslaget omfatter, hvilken fælles standard medlemsstaterne skal kunne levere data til, hvad deadline er for implementering af interoperabilitet, og hvad konsekvensen af mangelfuld eller forsinket implementering vil være. Alle disse forhold påvirker de administrative, økonomiske og eventuelt lovgivningsmæssige konsekvenser. Det vurderes, at der bliver behov for at tilføre ressourcer til at koordinere og implementere kravet om interoperabilitet. Det bemærkes, at afledte nationale udgifter, som følger af EU-retsakter, afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsrammer, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Ifølge Kommissionen vil forslaget medføre en forenkling for både støttemodtagerne og medlemsstaterne set i forhold til programperioden 2023-27. For støttemodtagerne vil der være forenkling af betingelser som følge af indførelsen af bedriftsforvaltning i stedet for konditionalitet, der vil være færre interventionstyper, og interventionstyperne vil være mere fokuserede m.v. Desuden vil støtten i højere grad kunne udbetales som engangsbetøb (lump sums), hvilket vil muliggøre forenklede ansøgningsprocedurer og dermed reducere byrden for støttemodtagerne.

For medlemsstaterne vil forslaget ifølge Kommissionen medføre forenkling, da der kun er én fond og ikke længere to søjler på landbrugsområdet. Dermed er der ingen regler om overførsel af midler mellem søjle 1 og søjle 2 i den fælles landbrugspolitik, og medlemsstaterne skal ikke forholde sig til forskellige regler for de to søjler.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Der er behov for nærmere analyse af forslaget for at kunne vurdere forslagets konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen, § 2-udvalget (landbrug) og Det rådgivende fødevarerudvalgs EU-underudvalg.

Landbrug & Fødevarer fremhæver, at Kommissionens forslag EU's syvårsbudget for perioden 2028-34 lægger op til en reduktion af EU's landbrugsbudget med i størrelsesordenen 30 pct. i faste priser. Det vil negativt påvirke muligheden for at sikre EU's fødevarerforsyningsikkerhed og samtidigt understøtte en omstilling af produktionen i en mere bæredygtig retning. Forslaget til reform af den fælles landbrugspolitik peger endvidere i retning af en øget risiko for konkurrenceforvridning mellem EU's medlemsstater. Det skyldes blandt andet, at der foreslås obligatoriske støtteløfter og degressivitet. Det vil på grund af den danske bedriftsstruktur ramme dansk landbrug hårdt. Foreløbige vurderinger peger i retning af, at op til 30 pct. af beløbet vil falde bort.

Den forenklede ordning for små landbrug, som foreslås af Kommissionen, kan samtidig ikke anvendes i det omfang, som Landbrug & Fødevarer ønsker, da den ikke er tilpasset til den danske bedriftsstruktur. Landbrug & Fødevarer er meget kritisk overfor, at der åbnes for at anvende en væsentligt øget andel af de nationale EU-budgetter til koblet støtte. Muligheden burde i stedet begrænses væsentligt. Forslaget rummer dog også en målsætning om øget fleksibilitet og enkelhed. Det er dog usikkert, om det vil kunne omsættes til virkelighed for landmændene.

Landbrug & Fødevarer lægger meget stor vægt på miljø- og klimaordninger, der er centrale i relation til ambitionerne om en omlægning til en mere klima- og miljøvenlig landbrugsproduktion. Det er derfor af afgørende vigtighed, at støtte under disse ordninger kan gives i form af en reel incitamentsstøtte – det vil sige en støtte, der er væsentligt højere end det beløb, der er nødvendigt for at kompensere landmanden for øgede omkostninger og mistet indtjening. Netop beregningen af 'øgede omkostninger og mistede indtjening' er det nugældende princip i den fælles landbrugspolitik for fastlæggelse af støtte til miljø- og klimaordninger, der knytter sig en produktion. Der er dermed et behov for, at den kommende landbrugspolitik giver mulighed for at justere dette princip, så det også bliver muligt at yde en supplerende betaling ud over de ekstra omkostninger og den mistede indtjening. En sådan omlægning vil sikre, at den fælles landbrugspolitik konkret og målrettet understøtter en mere bæredygtig produktion. Ligeledes vil det også bidrage til, at alle danske landbrug – uagtet om der vedtages obligatoriske lofter og degressivitet – kan opretholde en uændret landbrugsstøtte uanset størrelse, idet støtten i stedet vil stå i relation til de samfundsmæssige ydelser, der leveres.

Ligeledes vil Landbrug & Fødevarer understrege den afgørende nødvendighed af, at den kommende landbrugspolitik kan understøtte danske landmænd med f.eks. ibrugtagning af nye teknologiske virkemidler, uden at det kommer i konflikt med EU's statsstøtteregler. Den såkaldte dobbeltstøtteproblematik skal løses, således at det f.eks. sikres, at landmænd, der anvender metanreducerende fodertilsætningsstoffer, og dermed ikke skal betale CO₂e-afgift, også vil kunne modtage en EU-støtteordning, der støtter anvendelse af dette tiltag. Hvis ikke det bliver muligt, vil danske landmænd potentielt blive udsat for en betydelig konkurrenceforvridning, idet landmænd i andre lande uden en obligatorisk CO₂e-afgift vil kunne modtage en sådan støtteordning.

Dyrenes Beskyttelse mener generelt, at EU's landbrugsstøtteordning skal styres af det enkle princip: offentlige midler for offentlige goder. EU's landbrugsstøtteordning skal kort sagt fremme et fødevarer-system, der producerer inden for de planetære grænser, med bedre dyrevelfærd, og leverer sund og nærende mad i overensstemmelse med de officielle kostråd. Forenkling og fleksibilitet må ikke føre til udvanding af EU's grønne og bæredygtige målsætninger. Forenkling og fleksibilitet forudsætter også, at der er øremærkede midler til ordninger, der fremmer bæredygtige produktionsformer, herunder praksis med bedre dyrevelfærd.

Dyrenes Beskyttelse finder det positivt, at Kommissionen anerkender behovet for en ekstensivering af husdyrproduktionen og fremme af den økologiske produktionsform. Dette er et vigtigt skridt for at skabe bedre vilkår for dyrene i landbrugsproduktionen, give naturen mere plads og reducere landbrugets klimaaftryk. Dyrenes Beskyttelse er desuden positive over for Kommissionens forslag om at målrette den direkte indkomststøtte til de landmænd, der har størst behov og indføre loft på den direkte hektarstøtte. Dyrenes Beskyttelse mener, at hvis den koblede støtte opretholdes, skal det være en betingelse, at besætningerne lever op til bedre krav til dyrevelfærd - som minimum på niveau med økologikravene. Derudover skal koblet støtte, hvis den opretholdes, også omfatte grise- og fjerkræproduktion, hvor behovet og potentialet for dyrevelfærdsforbedringer er stort. Dyrenes Beskyttelse anbefaler endelig, at dyrevelfærd gøres til en selvstændig hovedmålsætning i den fælles landbrugspolitik, så det tydeligt signaleres, at EU prioriterer dyrevelfærd på lige fod med bl.a. natur og klima og dermed imødekommer både politiske målsætninger og samfundets krav.

Økologisk Landsforening mener, at markedet bør regulere priser og indkomster, og at landbrugsstøtten skal bruges til at fremme en grøn omstilling ved at lade aftrykket på naturressourcer og det omgivende miljø samt dyrevelfærden komme til udtryk i produktionsomkostningerne, så markedspriserne bliver reelle. Det vil danne grundlag for en markedsdrevet grøn omstilling baseret på markedsøkonomi. Den direkte indkomststøtte skal afvikles over de kommende to budgetperioder. Forslaget om degressive

støtte og støtteløfter går muligvis i den retning, men afvikling af indkomsten ved gradvis at flytte betalinger over på grønne betalinger vil være mere hensigtsmæssig. Økologisk Landsforening mener, det er problematisk at udvide den koblede støtte og bakker ikke op om afgrødespecifik støtte. Det forstyrrer både prisdannelse og udbuds- og efterspørgselsmekanismerne. Økologisk Landsforening mener dertil, at det er vigtigt, at den koblede støtte lægges ind under støtteløftet i den form, støtteløftet må indtage i den endelige forordningstekst.

Økologisk Landsforening mener, at der mindst skal disponeres 30 pct. af det budget, der går til landbrugsstøtte, til grønne tiltag, og at denne andel gradvis skal forøges til mindst 50 pct. Udbetalingen bør så vidt muligt ske på grundlag af resultater. Degressiv støtte og støtteløfter er forbundet med bureaukrati og kan risikere at motivere til opdeling af bedrifter i flere selskaber for at støttemaksimere. Der kan også opstå konkurrenceforvridning mellem landene, fordi strukturen i dag er meget forskellig, hvor Danmark f.eks. er kendetegnet ved store landbrug, mens andre medlemsstater har en meget større andel små landbrug, og derfor ikke vil blive ramt i samme omfang.

Økologisk Landsforening finder det positivt, at medlemsstaterne gives frihed til at formulere de grønne krav, som landmænd skal leve op til, for at modtage direkte støtte. I forhold til biodiversitet er det dog meget væsentligt, at det ikke kun er eksisterende landskabselementer, der beskyttes, men at der sikres en minimumforekomst på alle landbrug. Økologisk Landsforening mener principielt koblet indkomststøtte skal afvikles. Såfremt den opretholdes til husdyrproduktionen, bør der stilles krav om, at bedrifterne overholder skærpede dyrevelfærdsmæssige krav i lighed med de krav, der stilles i økologiforordningen. Økologisk Landsforening mener i givet fald, at grise og fjerkræ også bør kunne modtage den støtte.

DI Fødevarer mener, at Kommissionens forslag til den fælles landbrugspolitik for 2028-34 indeholder flere positive hensigter om effektivisering, forenkling og styrkede incitamenter for landmanden til at forbedre klima- og miljøaftrykket af sin produktion. Landbrugsstøtten skal i videst muligt omfang tilrettelægges med henblik på at skabe de rette betingelser for investeringer og incitamenter for, at landmænd kan lykkes med den grønne omstilling, og i mindre grad være en direkte støtte. Det er bekymrende, at Kommissionen lægger op til at overlade det til medlemsstaterne at tilrettelægge den koblede støtte. Det kan skabe konkurrenceforvridning og betyde, at der ikke skabes tilstrækkeligt incitament for klima- og miljøforbedringer i hele EU.

Dansk Vegetarisk Forening mener, at strategisk støtte til bæredygtige praksisser er nødvendig for at understøtte den omstilling af landbruget, der skal sikre både fødevareforsyning, bidrage til genopbygning af jorden, biodiversiteten til vands og til lands, sikring af grundvand mv. Over to reformperioder bør den direkte støtte afvikles. Da Kommissionens forslag giver en stor fleksibilitet i medlemsstaterne i forhold til grønne ambitioner og tiltag, frygter Dansk Vegetarisk Forening, at en stor mulighed tabes for at fremme bæredygtige fødevaresystemer.

Uden central styring fra Kommissionen, eller som minimum faste rammer, mål og indikatorer for medlemsstaterne, er der risiko for, at landbrugets muligheder for at bidrage til den grønne omstilling ikke gribes. Derudover er der risiko for, at tiltag ikke implementeres ens i medlemsstaterne, hvilket vil betyde ulige konkurrencevilkår på tværs af landene. Landbrugsstøtten bør aktivt fremme plantebaserede og økologiske produktioner, men også belønne grønne praksisser, der sikrer og beskytter fælles goder som rent drikkevand, biodiversitet, sunde kystmiljøer og mere natur.

Dansk Ornitologisk Forening støtter Økologisk Landsforening og opfordrer til, at der etableres målrettede støtteordninger til efterlevelse af krav om en øgning i indekset for landbrugslandsfugle under EU's naturgenopretningsforordning.

Rådet for Grøn Omstilling er bekymrede over, at den tidligere øremærkning af midler til økosystemtjenester, herunder klima og biodiversitet, ikke er en del af forslaget. Samtidig gør ophævelsen af den tidligere søjlestruktur, hvor indkomststøtte var adskilt fra støtte til bæredygtigt landbrug og udvikling af landdistrikter, at det er uklart, hvor store midler der i praksis vil blive kanaliseret til miljø- og klimaindsatser. Rådet for Grøn Omstilling er bekymret for, at disse områder nedprioriteres i forhold til kortsigtede økonomiske hensyn for medlemsstaterne og dermed bliver en svækkelse af den fælles indsats for klima og biodiversitet. Den fælles landbrugspolitik bør understøtte grøn innovation i fødevareproduktion, herunder støtte til avanceret bioraffinering og kaskadeudnyttelse af biomasse, så der kan opbygges grønne værdikæder til en cirkulær bioøkonomi, der både kan gavne landmænd og samfund. Det er ærgerligt, at der ikke sættes specifikt ind over for metan fra husdyr og lattergas fra gødning, da disse to kilder står tilsammen for størstedelen af landbrugssektorens udledninger.

Samlet set indebærer forslaget, at mange tidligere obligatoriske krav gøres frivillige, og at flere puljer og fonde samles i én ordning, hvilket skaber usikkerhed om, hvordan midlerne konkret vil blive fordelt. Rådet for Grøn Omstilling mener, at dette svækker den fælles europæiske indsats for klima, biodiversitet og bæredygtig fødevareproduktion. Der er behov for, at den fælles landbrugspolitik efter 2027 bliver langt mere forpligtende ift. at reducere landbrugets klimapåvirkning, beskytte biodiversitet og sikre sunde fødevarer til borgerne.

Dansk Korn & Foder (DAKOFO) støtter en fælles europæisk landbrugspolitik, der sikrer stabile rammevilkår for landbruget, fødevareforsyningsikkerhed samt bæredygtige produktionsformer. Forslaget indeholder væsentlige ændringer, der kan få betydelige konsekvenser for dansk landbrug og dermed for råvaregrundlaget i korn- og foderbranchen. Ift. støtteloft og degressivitet bemærker DAKOFO, at det vil ramme uforholdsmæssigt hårdt i Danmark, hvor strukturen er præget af større, professionelle bedrifter. Dette skaber konkurrenceforvriddning mellem medlemsstaterne og reducerer incitamentet til effektiv produktion. En forøgelse af den koblede støtte risikerer at skabe markedsforvriddning. DAKOFO anbefaler, at koblet støtte begrænses og kun anvendes målrettet, hvor der er klare samfundsmæssige begrundelser. DAKOFO finder det positivt, at 43 pct. af NRP-midlerne skal gå til miljø og klima, men kravene bør implementeres på en måde, der sikrer balance mellem produktionskapacitet og bæredygtighed. Der bør bl.a. være mulighed for at støtte investeringer, der reducerer emissioner fra husdyrproduktionen. DAKOFO finder, at forslaget om øget dataudveksling kan skabe administrative byrder. Det er derfor afgørende, at kravene udformes så enkelt som muligt, og at systemer er praktisk anvendelige for både landmænd og virksomheder, herunder at det implementeres gradvist og i dialog med erhvervet.

Plantebranchen mener, at en af landbrugets store udfordringer er de høje jordpriser, som skyldes, at det er muligt at kapitalisere landbrugsstøtten og dermed handle med den fra ejer til ejer. Uanset hvordan landbrugsstøtten tilrettelægges fremover, foreslår Plantebranchen, at der arbejdes for, at det ikke længere skal være muligt at kapitalisere støtten, således at jordpriserne på sigt kommer til at afspejle jordens reelle værdi. Det er desuden Plantebranchens opfattelse, at landbrugspolitikken skal tilrettelægges på en måde, så de indirekte omkostninger (eksternaliteter), der er forbundet med landbrugsdriften, bæres af landbruget og dermed får betydning for fødevarepriserne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En lang række medlemsstater er kritiske overfor forslagens struktur, herunder at den fælles landbrugspolitik omfattes af de nationale og regionale partnerskabsplaner, mens visse andre medlemsstater generelt er positive over for en modernisering af EU-budgettets struktur. Der er generel støtte til at reducere de administrative byrder for både landmændene og den offentlige administration. Visse medlemsstater er positive over for forslaget om at indføre støttelofte, mens andre medlemsstater finder det negativt. Tilsvarende forventes en lang række medlemsstater at være positive over for mulighed for øget

koblet støtte, mens andre medlemsstater forventes at være kritiske. Flere af medlemsstaterne er positive over for muligheden for at betale landmænd for at overholde de beskyttelsesmæssige praksisser under bedriftsforvaltningssystemet (grønne krav). Få medlemsstater forventes at rejse behov for øget grønt ambitionsniveau i forslaget. Der forventes at være bred opbakning til Kommissionens fokus på at fremme unge landmænds etablering og gennemførelse af generationsskifte. Dog forventes en del medlemsstater at være kritiske overfor Kommissionens forslag om, at landmænd, der har nået pensionsalderen i 2032 og som får udbetalt pension, ikke længere kan modtage indkomststøtte.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser generelt Kommissionens forslag velkomment.

Regeringen finder det centralt, at forhandlingerne om den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om EU's kommende finansielle ramme (MFF) for 2028-34. Regeringen efterlyser desuden, at der tilvejebringes en konsekvensanalyse af forslaget i overensstemmelse med principperne for bedre regulering.

Regeringen ønsker en grønnere, enklere og mere markedsorienteret fælles landbrugspolitik, som fremmer den europæiske landbrugssektors konkurrenceevne og bidrager til fødevarerforsyningssikkerhed gennem lige konkurrencevilkår på tværs af sektoren og på tværs af EU's medlemsstater. Regeringen ønsker desuden, at der sker en større grad af resultatorientering i landbrugspolitikken som led i moderniseringen af EU-budgettets struktur.

Regeringen understreger behovet for et velfungerende indre marked for landbrugsvarer i EU med lige rammevilkår uden yderligere markedsregulering eller afvigelser fra konkurrencelovgivningen, herunder en udfasning af koblet støtte til produktionsgrene med stort klimaaftryk samt begrænsning af niveau for koblet støtte.

Regeringen ønsker en øget grøn øremærkning, således at landbrugsstøtten målrettes grønne tiltag og samfundsgoder, herunder investeringer i ny teknologi, bæredygtige landbrugsformer, reduktion og optag af drivhusgasser, tiltag målrettet miljø og biodiversitet, dyrevelfærd, og fødevarer sikkerhed samt udvikling af landdistrikterne og generationsskifte – frem for bestemte størrelser af landbrug eller typer af landbrug herunder i bestemte geografiske områder.

Det er vigtigt for regeringen, at landbrugsstøtten fortsat kan understøtte implementeringen af Aftale om et Grønt Danmark, Aftale om implementeringen af et Grønt Danmark, herunder kvælstofreducerende indsatser, klima-, miljø-, og naturtiltag, samt kan understøtte indførelse af fælles europæisk klimaregulering af landbrugets drivhusgasudledninger, f.eks. et kvotehandelssystem.

Regeringen mener, at støtteløfter, herunder såvel absolutte som skrå lofter (degressivitet), skal være frivilligt for medlemsstaterne at anvende. Landbrugspolitikken skal understøtte gennemførelse af generationsskifte og unge landmænds etablering. Det bør være op til medlemsstaterne at definere støtteberettigede modtagere, landbrugsaktivitet og støtteberettigede arealer.

Regeringen ønsker øgede muligheder for betaling for nationale krav. Regeringen mener, at innovation og forskning samt udvikling af bioøkonomien er vigtige elementer for udvikling af landbrugs- og fødevaresektoren samt for udvikling af landdistrikter.

Endelig er det vigtigt for regeringen, at der sker en reel forenkling af landbrugspolitikken for støttemodtagere og administrationen.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 15. september 2025.

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 11. september 2025 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22-23. september 2025.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

5. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne på det ellefte møde i det styrende organ for den internationale traktat om plantegenetiske ressourcer på fødevare- og jordbrugsområdet KOM (2025) 564

Nyt notat.

Resumé

Forslaget vedrører afgørelsen om fastlæggelse af den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne på det ellefte møde i det styrende organ for den internationale traktat om plantegenetiske ressourcer på fødevare- og jordbrugsområdet (Plantetraktaten). På mødet skal der tages stilling til en pakke for forbedring af funktionen af det multilaterale system om adgang og udbyttedeling gennem en revision af den standardiserede aftale om overførsel af plantegenetisk materiale til fødevarer og jordbrug (SMTA). Forslaget omfatter en revideret betalingsmodel og en udvidelse af listen over plantearter til fødevarer og jordbrug, der vil blive adgang til under det multilaterale system. Det vil for nogle af de større forædlingsvirksomheder medføre en obligatorisk betaling i forbindelse med adgang til og anvendelse af disse ressourcer, men der vil samtidig blive flere plantearter tilgængelige for brugerne herunder forædlerne gennem det multilaterale system. Formålet er at sikre bedre bevaring og bæredygtig anvendelse af jordbrugets plantegenetiske ressourcer til forskning, forædling og uddannelse samt en mere retfærdig udbyttefordeling i forbindelse med adgangen til at kunne bruge disse ressourcer til udvikling af nye plantesorter. En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen finder det vigtigt at bevare og give adgang til plantegenetiske ressourcer til fødevarer og jordbrug og anerkender, at der er behov for at sikre en mere retfærdig udbyttefordeling.

Baggrund

Kommissionen har den 29. september 2025 fremsendt forslag til den fælles holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne på det ellefte møde i det styrende organ for den internationale traktat om plantegenetiske ressourcer på fødevare- og jordbrugsområdet den 24.-28. november 2025. Forslaget er modtaget fra Rådssekretariatet i en dansk sprogudgave den 29. september 2025.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde artikel 43, stk. 2 og artikel 192, stk. 1 samt artikel 218, stk. 2.

Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Den internationale traktat om plantegenetiske ressourcer på fødevare- og jordbrugsområdet (Plantetraktaten) blev tiltrådt af Unionen ved Rådets afgørelse 2004/869/EF1 og trådte i kraft den 29. juni

2004. Den Europæiske Union og alle dens medlemsstater er parter i Plantetraktaten, herunder Danmark som tiltrådte i 2003.

Plantetraktaten er en retligt bindende ramme for bæredygtig bevaring og anvendelse af plantegenetiske ressourcer på fødevarer- og jordbrugsområdet. Plantetraktaten sikrer, at medunderskriverne får adgang til disse ressourcer med henblik på forskning, forædling og uddannelse gennem et multilateralt system, og at der sker en rimelig og retfærdig udbyttedeling i forbindelse med adgang og anvendelsen af disse ressourcer i overensstemmelse med FN's Biodiversitetskonvention.

I det multilaterale system lægger alle lande, som har tiltrådt Plantetraktaten, typisk via den nationale eller regionale genbank deres plantegenetiske ressourcer tilgængelige for brugerens anvendelse af materialet til forskning, forædling og undervisning. Adgang til disse ressourcer gives ved, at den afgivende part og den modtagende part underskriver en standardiseret materialeoverførselsaftale (SMTA) om at overføre plantegenetisk materiale. SMTA'erne administreres af FN's Fødevarer- og Landbrugsorganisation (FAO). I det nuværende system kan en SMTA indgås uden krav om brugerbetaling, hvis brugerne giver fuld adgang til videre anvendelse af det udviklede produkt, som indeholder materiale fra det multilaterale system til videre forskning og forædling. I dag stilles der således kun krav om obligatorisk betaling, hvis brugeren ikke giver fuld adgang til det udviklede produkt. Dog henstilles til frivillig betaling.

En SMTA, der bliver indgået mellem afgiver og modtager bliver indberettet til Plantetraktatens sekretariat under FAO, som derved er de-facto tredjepart i aftalen. FAO håndterer således både de indgående overførselsaftaler og overvåger, at betalingen for adgang til materialet respekteres. Både den brugerbaserede betaling og øvrige bidrag sendes direkte til FAO's udbyttefordelingsfond i medfør af Plantetraktaten, uden involvering af den danske stat. Anvendelse af indtægter og bidrag sker via ansøgningsrunder, som gennemføres af Plantetraktatens sekretariat under FAO. Størstedelen af udbyttefordelingsfondens midler går til finansiering af udviklingsprojekter for forbedret bevaring og bæredygtig brug af plantegenetiske ressourcer til fødevarer og jordbrug i de deltagende udviklingslande og lande med overgangsökonomier med henblik på at sikre de små jordbrugeres fødevarerforsyning i disse lande. Disse lande er ofte også oprindelses- og diversitetscentre for mange af de plantegenetiske ressourcer. En mindre del af udbyttefordelingsfondens midler går til FAO's drift og forbedring af det multilaterale system.

Hidtil har brugerbetaling kun udgjort ca. 2 pct. af udbyttefordelingsfondens samlede indtægter, resten er doneret fra de kontraherende lande, fra den private frøavlsektor, samt internationale fonde og non-profit organisationer.

Plantetraktatens styrende organ skal på sit ellefte møde i november 2025 vedtage en resolution vedrørende revision af SMTA'en indenfor det multilaterale system (MLS) for adgang og udbyttedeling samt vedtage en ændret planteliste i bilag I til at omfatte flere plantearter af relevans for Plantetraktaten. Vedtagelsen sker ved konsensus. Ændringen af bilaget til Plantetraktaten skal ratificeres af de kontraherende parter for at få bindende virkning i EU.

Forslaget, som er fremlagt af en arbejdsgruppe under Plantetraktaten om forbedring af funktionen af det multilaterale system, lægger op til forskellige betalingsstrukturer, der omfatter fuldt abonnement, delvist abonnement og enkeltadgang enten uden eller med restriktion om videre anvendelse til forskning og forædling. Forslaget om abonnement vil medføre obligatorisk betaling for de brugere, hvis årlige kommercielle omsætning fra produkter udviklet på basis af plantegenetisk materiale, ligger over en vis minimumstærskel. Virksomheder, der ligger under minimumstærsklen vil således fortsat kunne indgå aftale uden at skulle betale for adgang til materiale. Så vidt den årlige omsætning ligger over minimumstærsklen forventes brugerne at ville kunne vælge at betale bidraget årligt fra aftalens indgåelse efter en

fuld eller delvis abonnementsordning, eller betaling baseret på enkeltadgang for specifikke plantearter med højere betalingssats betalt fra tidspunktet for kommercialisering af et produkt udviklet på basis af materiale modtaget via systemet. Samtidig vil der for enkeltadgang være differentieret betaling i forhold til, hvorvidt det udviklede produkt efterfølgende vil blive stillet til rådighed uden eller med restriktioner til videre forskning og forædling.

Forslaget lægger op til forskellige niveauer for den obligatoriske betaling, som foreslået af Plantetraktatens parter. Den laveste og højeste sats for hver betalingsmulighed ses af nedenstående tabel. Procentsatsen skal beregnes ud fra brugerens samlede, kommercielle omsætning af produkter udviklet på basis af plantegenetiske ressourcer.

Abonnement, fuld Betaling på basis af samlet salg af plantege- netisk materiale	Abonnement, delvis Betaling på basis af en del af salget af plante genetisk materiale (maksimum und- tagelse to arter)	Enkelt adgang (uden restriktioner om videre anvendelse)	Enkelt adgang (med restriktioner pålagt om videre anvendelse)
0,01 pct. - 0,15 pct.	0,03 pct. - 0,2 pct.	0,1 pct. - 1,0 pct.	0,77 pct. - 2,5 pct.

Forslaget lægger endvidere op til forskellige niveauer for tærsklen for årlig omsætning, under hvilken en forædlingsvirksomhed *ikke* vil blive pålagt obligatorisk betaling, som er foreslået til 10, 15, eller 50 mio. USD per år. Det forventes, at de endelige betalingssatser og tærsklen for udløsning af betaling vil lande et sted indenfor disse intervaller efter de afsluttende forhandlinger på det ellefte møde i det styrende organ for Plantetraktaten.

Plantetraktatens parter vil med ændringen af bilag I til Plantetraktaten stille en udvidet liste af plantegenetiske ressourcer til rådighed i det multilaterale system. Målet er at lade alle plantearter til fødevarer og jordbrug omfatte af Plantetraktaten. Med forslaget gives der imidlertid adgang til, at kontraherende parter inden for en tidsfrist kan indføre undtagelser fra listen over plantearter omfattet af Plantetraktatens bilag I (udelukkelse af hensyn til national suverænitet).

Forslaget adresserer også det endnu uafklarede og kontroversielle spørgsmål om udbyttefordeling ved adgang og anvendelse af digital sekvensinformation og genetisk sekvensdata (DSI/GSD) for plantegenetiske ressourcer. Spørgsmålet drejer sig om, hvorvidt adgangen til DSI/GSD fra det plantegenetiske materiale skal omfattes af betaling under Biodiversitetskonventionen (CBD), eller om det er omfattet af betalingen under Plantetraktaten. Den forventede bidragssats for abonnementsordningen er blevet foreslået af parterne også at indeholde samtidig betaling for anvendelsen af DSI/GSD for de plantegenetiske ressourcer til fødevarer og jordbrug.

Kommissionen har den 29. september 2025 fremlagt forslag til Rådsbeslutning om fastlæggelse af den holdning, der skal indtages på EU's vegne på det ellefte møde i det styrende organ for Plantetraktaten i november 2025

For så vidt angår ændring af bilag I til Plantetraktaten foreslår Kommissionen, at udover de 64 opførte fødevarer- og foderafgrøder, der indgår allerede i dag i bilaget, skal bilaget udvides og omfatte alle andre plantegenetiske ressourcer til fødevarer og jordbrug, inklusiv sådanne arter, som de kontraherende parter tidligere har ekskluderet fra listen. Dog kan der som alternativ løsning tilføjes et kompromisforslag, idet en kontraherende part undtagelsesvis vil kunne erklære, at visse og et begrænset antal arter, som er hjemmehørende i dens område, ikke stilles til rådighed i det multilaterale system.

Det andet element i Kommissionens forslag angår udkast til en revideret standard materialeoverførselsaftale med en revideret betalingsmodel og obligatorisk betaling. Det fremgår, at EU's holdning hertil er betinget af udvidelsen af bilag I.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Da formålet med forslaget vedrører opfyldelse af EU's internationale forpligtigelser, vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Plantetraktaten blev vedtaget på FAO-konferencens 31. session i 2001. Danmark underskrev Plantetraktaten den 6. juni 2002. EU og alle EU's medlemslande har efterfølgende ratificeret Plantetraktaten. Efter Danmarks ratifikation af Plantetraktaten den 24. marts 2004 offentliggjorde Udenrigsministeriet Plantetraktaten i dens fulde ordlyd og tilhørende bilag ved bekendtgørelse nr. 27 af 14. oktober 2004.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Plantetraktaten er en international traktat og juridisk bindende for de kontraherende parter. Hvis Plantetraktatens styrende organ godkender forslaget på sit 11. møde i november 2025, træder revisionen af den standardiserede materialeoverførselsaftale (SMTA) i kraft den 1. juli 2026 og erstatter den nugældende SMTA fra 2006.

Udvidelsen af bilag I skal ratificeres af de kontraherende parter, herunder Danmark, før flere plantearter kan inkluderes. Endelig ikrafttræden afhænger af, at tilstrækkelig mange kontraherende parter har ratificeret denne ændring, hvilket fremgår af Plantetraktatens bestemmelser om ikrafttrædelse af en ændring. Der kan derefter være behov for at udstede en ny bekendtgørelse for at informere om Danmarks ratifikation af Plantetraktaten på ny.

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget har ej hellere samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget forventes at kunne have erhvervsøkonomiske konsekvenser. Det er vanskeligt at vurdere de specifikke erhvervsøkonomiske konsekvenser af forslaget af to væsentlige grunde. For det første vides det ikke præcist hvilke virksomheder, der er over tærskelværdien for betaling, og hvor stor deres omsætning inden for planteforædling er. For det andet er det meget usikkert i hvilket omfang de givne virksomheder får brug for nyt plantegenetisk materiale og hvornår. Det kan således kun formodes, at virksomhederne har en langsigtet interesse i at hente nyt plantegenerisk materiale.

Danske forædlingsvirksomheder har siden vedtagelsen af Plantetraktaten ikke betalt bidrag til udbyttefordelingsfonden. Indførelse af obligatorisk betaling kan både afskrække eller motivere indgåelse af SMTA'er, især da flere værdifulde plantearter foreslås inkluderet. Overordnet forventes forslaget ikke at medføre nedgang i produktion.

Der vurderes at være under 10 virksomheder i Danmark med betydelig forædlingsaktivitet, hvoraf tre overstiger tærsklen for aktivering af betalingen af bidrag. På baggrund af historiske omsætningstal fra disse virksomheder er der foretaget skønsmæssige beregninger af omkostningerne til at indgå SMTA'er ud fra de foreslåede betalingsmodeller. Der er på den baggrund beregnet et spænd på de estimerede årlige omkostninger til mellem 1 og 13 mio. kr. årligt afhængig af betalingsmodel og satser.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Hvis forhandlingerne om pakken for forbedring af funktionen af det multilaterale system ikke opnår konsensus blandt de kontraherende parter, vil det i nogle tilfælde kunne betyde, at planteforædlerne bliver nødt til at indgå bilaterale aftaler i det omfang, at der er planter, der fortsat ikke indgår på bilag I.

Høring

Sagen har været i høring på høringsportalen, § 2-udvalget (landbrug) og Det rådgivende fødevareudvalgs EU-underudvalg.

Danske Sortsejere og Dansk Frø er overordnet set positive overfor forslaget og støtter det igangværende arbejde under den internationale plantetraktat, der skal forbedre det multilaterale system (MLS). Dog fremhæves en række problematiske elementer, herunder kravet om betaling for en potentiel fremtidig indtjening ved 'single access', der vil skabe usikkerhed og hæmme brugen af systemet. Samtidig giver manglen på en klar definition af "kommerciel værdi" stor juridisk og økonomisk usikkerhed for virksomhederne. Danske Sortsejere og Dansk Frø bakker op om differentierede betalingssatser afhængigt af, om kommercialisering sker med eller uden fri adgang. Det fremhæves, at hvis denne differentiering fjernes, undergraves fundamentet for traktaten og det multilaterale system, da, da det vil gøre det urentabelt for virksomhederne at bruge plantegenetiske ressourcer fra systemet i forædlingsarbejdet. Danske Sortsejere og Dansk Frø støtter Kommissionens tilgang om ikke at inkludere digital sekvensinformation (DSI) i betalingsstrukturen med henvisning til, at definitionen stadig er uklar. Endelig er det afgørende, at betalingsprocenterne ikke fastsættes for højt, da det vil undergrave anvendelse til forskning, forædling og undervisning.

Landbrug & Fødevarer støtter generelt Kommissionens forslag om holdning til det 11. møde om 'Plantetraktaten'. Landbrug & Fødevarer støtter det fælles høringssvar fra Danske Sortsejere og Dansk Frø.

Landsforeningen Frøsamlerne mener, at Plantetraktaten og det multilaterale system (MLS) er afgørende for den globale bevarelse af plantegenetiske ressourcer. Udbyttefordelingsfonden mangler stabile indtægter fra den kommercielle sektor, og derfor støttes et betalingssystem med faste, forudsigelige bidrag gennem et betalingssystem. Frøsamlerne finder, at dette kræver: begrænsning til abonnementssystemet som eneste betalingsmulighed; ingen differentierede betalingssatser mellem produkter med eller uden begrænsninger, hvis disse begrænsninger ikke er præcist defineret; en betalingssats på mindst 0,1 pct. af omsætningen for betalinger under abonnementsmodellen; og forslaget om, at der kun skal betales, hvis det genetiske bidrag fra det modtagne materiale er over en vis procentdel, skal udgå. Enhver opblødning af disse principper vil føre til et for lavt bidrag til udbyttefordelingsfonden, hvilket igen vil gøre udvidelse af bilag I til traktaten med plantelisten umulig. Forbuddet mod patentering af naturlige egenskaber skal også gælde digital sekvensinformation, og kilden til det genetiske materiale skal fremgå tydeligt af patentansøgninger. Den reviderede standardiserede materiale overførselsaftale (SMTA) bør samtidig sikre fuld gennemsigtighed i betalingerne for at styrke det multilaterale systems legitimitet.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt opbakning til forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det vigtigt at bevare og give adgang til plantegenetiske ressourcer til fødevarer og jordbrug og anerkender, at der er behov for at sikre en mere retfærdig udbyttefordeling i forbindelse med adgang og anvendelsen af disse ressourcer, hvoraf mange har deres oprindelses- og diversitetscentre i det globale syd.

Regeringen finder det vigtigt, at en forbedring af funktionen af det multilaterale system bør omfatte fleksibilitet for brugerne, dvs. planteforædlerne, til at vælge mellem forskellige betalingsmodeller alt efter om virksomhederne ønsker at indgå aftaler baseret på generel adgang til plantegenetiske ressourcer i systemet gennem abonnement (fuldt eller delvist) eller enkeltadgang for specifikke plantearter med efterfølgende betaling i forbindelse med markedsføring af det udviklede produkt.

Regeringen finder det endvidere vigtigt, at forslaget vil omfatte rimelige betalingssatser for brugerne og en samtidig udvidelse af Plantetraktatens bilag I med tilgængelige plantearter i systemet, samt adressering af, at brugerne ikke kommer til at blive opkrævet dobbelt betaling for adgang til digital sekvensinformation og genetisk sekvensdata (DSI/GSD) både gennem Plantetraktaten og Biodiversitetskonventionen, idet alle tre parametre er gensidigt afhængige.

Desuden finder regeringen det vigtigt, at der er gennemsigtighed og tilstrækkelig kontrol med forvaltningen af bidrag indbetalt til udbyttefordelingsfonden samt med støttemodtagere og udviklingsprojekter, der opnår støtte gennem fonden.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

6. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om europæiske fiskeri- og akvakulturstatistikker og ophævelse af forordning (EF) nr. 1921/2006, (EF) nr. 762/2008, (EF) nr. 216/2009, (EF) nr. 217/2009 og (EF) nr. 218/2009 KOM (2025) 435

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremsendt forslag til forordning om udarbejdelse af statistikker vedrørende fiskeri og akvakultur. Forslaget indeholder blandt andet bestemmelser om datakrav, statistisk repræsentation og produktionen af europæisk statistik. En vedtagelse af forslaget skønnes ikke i sig selv at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Regeringen hilser forslaget om at modernisere den europæiske fiskeri- og akvakulturstatistik velkommen og finder det vigtigt at sikre omkostningseffektivitet og sammenlignelighed mellem medlemsstater samt at mindske omkostninger og fremtidige byrder for medlemsstater og fiskerisektoren. Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025, men ventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2025) 435 af den 30. juli 2025 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om europæiske fiskeri- og akvakulturstatistikker og ophævelse af forordning (EF) nr. 1921/2006, (EF) nr. 762/2008, (EF) nr. 216/2009, (EF) nr. 217/2009 og (EF) nr. 218/2009. Forslaget er oversendt til Rådet den 4. september 2025 i en dansk sprogdugave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 338, stk.1, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025, men ventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Det overordnede formål med forslaget er at opdatere og modernisere statistikindsamlingen om europæisk fiskeri og akvakultur. Den europæiske fiskeri- og akvakulturstatistik indsamles i øjeblikket på baggrund af fem forordninger, som ikke sikrer fuld sammenhæng mellem de statistiske domæner på området. Ifølge Kommissionen er der behov for en samlet juridisk ramme for at sikre sammenhæng, strømline de statistiske processer og sikre en mere koordineret tilgang med fokus på genbrug af administrative data, der allerede er indsendt til Kommissionen.

Det fremgår af forslaget, at pålidelige, omfattende og rettidige europæiske statistikker er afgørende for udformningen, implementeringen, overvågningen og evalueringen af EU's politikker og lovgivning relateret til fiskeri og akvakultur – særligt den fælles fiskeripolitik. Disse statistikker understøtter også vurderingen af fiskeriets og akvakulturens indvirkning på folkesundhed, vandkvalitet, følsomme arter, levesteder, klimaændringer samt opnåelsen af FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling. Det fremgår endvidere, at den europæiske fiskeri- og akvakulturstatistik bør udformes til at understøtte evidensbaseret beslutningstagning og overvågning af fremskridt hen imod EU's strategiske mål, såsom den europæiske grønne pagt.

Det fremgår endvidere, at et centralt innovativt aspekt ved forordningen er anvendelse af eksisterende databaser, der er oprettet i henhold til EU-lovgivningen, og som Kommissionen har adgang til, samt at udarbejde officielle europæiske statistikker om fangster og EU-fiskerflåden, hvilket ifølge Kommissionen mindsker den administrative byrde for medlemsstaterne. Denne tilgang gør det ifølge Kommissionen også muligt at udarbejde nye statistikker om udsmid, rekreativt fiskeri og fangsternes indvirkning på følsomme arter uden at pålægge respondenter en yderligere byrde.

Forslaget fastsætter, at statistikker inden for fiskeri og akvakultur skal dække følgende domæner og emner:

Fiskeristatistik:

- Fangster
- Landinger
- Fangstflåde

Akvakulturstatistik:

- Akvakulturproduktion undtagen klækkerier og yngelanlæg
- Strømme i akvakultur
- Akvakulturanlæg.

Forslaget indeholder krav til emner, detaljerede emner og data, som anvendes, samt til den statistiske repræsentation. Hvad angår data, angives det i et bilag specifikt inden for hvert område, hvilke detaljerede emner, som data skal dække over, og hvor hyppigt de skal indberettes mv. Kommissionen bemyndiges til gennem delegerede retsakter at ændre bilaget ved at tilføje, slette eller modificere de detaljerede emner, herunder ændre indberetningshyppighed mv. samt igangsætte ad hoc dataindsamlinger.

Forslaget fastsætter også bestemmelser om produktionen af europæisk statistik om fiskeri og akvakultur. Det fremgår blandt andet, at Kommissionen (Eurostat) ved udarbejdelsen af europæiske statistikker over fangster og fangstflåde genbruger de relevante data fra de databaser eller registre, der er oprettet i henhold til EU-lovgivningen, og som vedligeholdes af Kommissionen (DG MARE).

Det fremgår endvidere, at medlemsstaterne, i forbindelse med udarbejdelsen af europæiske statistikker, indsender statistikker over landinger og akvakultur til Kommissionen (Eurostat) i form af aggregerede datasæt.

Forslaget fastsætter, at Kommissionen via gennemførelsesretsakter bemyndiges til at fastlægge visse tekniske aspekter, herunder listen over variabler, præcisionskrav, metodiske regler og frister for indberetning af data mv. for de emner, som er nævnt i bilaget, samt for ad hoc-dataindsamlinger.

Forslaget indeholder ligeledes bestemmelser om Kommissionens (Eurostats) deling af data med internationale, mellemstatslige og regionale fiskeriforvaltningsorganisationer, forudsat der foreligger en aftale mellem Kommissionen (Eurostat) og den pågældende organisation.

Med henblik på implementeringen af forordningen kan der ydes et finansielt bidrag fra EU's budget til nationale statistiske kontorer og visse andre nationale myndigheder til dækning af ad hoc-dataindsamlinger og brug af innovative metoder og tilgange.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Fiskeriudvalg, der er ledende udvalg.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget medfører ikke i sig selv væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige. Eventuelle tilpasninger af datakrav gennem fremtidige delegerede retsakter vil kunne indebære visse statsfinansielle konsekvenser i form af nationale udgifter til implementering og efterlevelse. Det bemærkes, at afledte, nationale udgifter, som følger af EU-retsakter, afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsrammer, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Kommissionen anfører i forslaget, at de anslåede samlede omkostninger ved udarbejdelse af europæiske fiskeristatistikker er omkring 5,6 mio. euro (ca. 41,7 mio. kr.) om året for de 27 EU-medlemsstater og Kommissionen, hvoraf ca. 5 pct. afholdes af Kommissionen. Det anslås ifølge Kommissionen, at forslaget vil reducere medlemsstaternes omkostninger til indsamling af data om fangster med 1,2 mio. euro (ca. 8,9 mio. kr.).

Forslaget vurderes som udgangspunkt ikke at medføre væsentlige administrative byrder for erhvervet, men afhængigt af den konkrete udmøntning og kravene til dataleverancer gennem fremtidige gennemførelsesretsakter kan visse erhvervsaktører opleve en øget rapporteringsbyrde.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke i sig selv at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Sagen har været i høring i § 5-udvalget (fiskeri). Der har ikke været bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke kendskab til andre medlemsstaters holdninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag om at opdatere og modernisere den europæiske fiskeri- og akvakulturstatistik velkommen. Regeringen er positiv over for, at forordningen tilpasses den reviderede fiskerikontrolforordning 2023/2842 og harmoniseres med forordningen om dataindsamling på fiskeriområdet 2017/1004 med henblik på at sikre omkostningseffektivitet og sammenlignelighed mellem medlemsstater. Regeringen finder, at Kommissionens beføjelser til at udvide eller ændre dataindsamlingen bør begrænses med henblik på at undgå nye byrdefulde forpligtelser for medlemsstater og fiskerisektoren.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

7. Kommissionens henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse til i Den Europæiske Unions interesse at indlede forhandlinger om en revision af den internationale overenskomst og de organiske vedtægter, de organiske regler, de finansielle regler, de generelle regler og andre tekster for Verdensorganisationen for Dyresundhed KOM (2025) 460

Nyt notat.

Resumé

Kommissionens henstilling til Rådets afgørelse er fremsat for at fastlægge det juridiske grundlag for varetagelsen af EU's interesser under forhandlingerne af WOAH's grundlæggende tekster af de EU-medlemsstater, der er udpeget til at være medlem af "Udvalget til Gennemgang af Forvaltningen" (herefter udvalget) under Verdensorganisationen for Dyresundhed (WOAH). WOAH's grundlæggende tekster danner rammerne for forvaltningen af organisationen. Henstillingen til Rådets afgørelse er suppleret af en række forhandlingsdirektiver, hvoraf det bl.a. fremgår, at man arbejder for en ændring af WOAH's grundlæggende tekster, så regionale organisationer for økonomisk integration, som f.eks. EU, kan blive selvstændige medlemmer. Henstillingen vurderes ikke at have erhvervs-, stats- eller samfundsøkonomiske konsekvenser. En vedtagelse af Kommissionens henstilling skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Regeringen støtter, at der fastsættes det nødvendige juridiske grundlag for de udpegede medlemsstater til at varetage EU's interesser i forhandlingerne.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2025) 460 af den 28. august 2025 fremsendt henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse til i Den Europæiske Unions interesse at indlede forhandlinger om en revision af den internationale overenskomst og de organiske vedtægter, de organiske regler, de finansielle regler, de generelle regler og andre tekster for Verdensorganisationen for Dyresundhed. Forslaget er oversendt til Rådet den 29. august 2025 i en dansk sprogdgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, artikel 168, stk. 4, litra b og artikel 218, stk. 3 og 4 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2025, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Verdensorganisationen for Dyresundhed (WOAH) er en mellemstatslig organisation, der blev grundlagt i 1924 som Det Internationale Kontor for Epizootier (OIE). Organisationens retsakter omfatter den internationale overenskomst om oprettelse af Det Internationale Kontor for Epizootier og de organiske vedtægter for Det Internationale Kontor for Epizootier (1924), Det Internationale Kontor for Epizootiers organiske regler (1973), de finansielle regler (1987) og de generelle regler for Verdensorganisationen for Dyresundhed samt andre tekster (2011) – samlet benævnt WOAH's grundlæggende tekster. WOAH's standarder for dyresundhed og zoonoser anerkendes som internationale referencesundhedsregler i henhold til Verdenshandelsorganisationens (WTO) aftale om sundhed og plantesundhed. Der er i 2025 183 medlemmer af organisationen, herunder alle EU's medlemsstater. Kommissionen har observatørstatus.

På organisationens generalforsamling i maj 2024 blev resolution nr. 12 om en "Revision af WOAH's grundlæggende tekster" vedtaget. Generaldirektøren nedsatte herefter en gruppe, der skulle undersøge forvaltningen af WOAH med henblik på en revision af de grundlæggende tekster. I december 2024 blev dette fulgt op af nedsættelsen af "Udvalget til Gennemgang af Forvaltningen", som består af 16 medlemmer fra alle WOAH's regioner. Tre EU-medlemsstater (Østrig, Irland og Cypern) er på nuværende tidspunkt medlem af udvalget. Ekspertter fra EU's medlemsstater og Kommissionen fungerer som rådgivere for disse medlemmer.

Udvalget har til formål at udarbejde et forslag til en revision af WOAH's institutionelle, tekniske og finansielle forvaltning med henblik på at sikre en solid retlig ramme samt at sikre WOAH's evne til at opfylde sit mandat effektivt, virkningsfuldt og bæredygtigt fremadrettet. Udvalgets forslag skal afslutningsvist forelægges de delegerede ved en kommende generalforsamling.

Rådets afgørelse skal dermed fastsætte grundlaget for varetagelsen af EU's interesser under forhandlingerne af WOAH's grundlæggende tekster af de EU-medlemsstater, der er udpeget til at være medlemmer af udvalget. Forhandlingsdirektiverne for disse medlemsstater fastsættes i bilaget til rådsafgørelsen. Kommissionens forslag til forhandlingsdirektiver omfatter blandt andet at arbejde for en ændring af WOAH's grundlæggende tekster, så regionale organisationer for økonomisk integration, som f.eks. EU, kan blive medlem af WOAH. Andre forhandlingsdirektiver handler f.eks. om at indføre forsvarlige finansielle mekanismer i organisationen, der er baseret på gennemsigtighed, retfærdighed og solidaritet, samt at styrke organisationens mandat i dyresundhedsfaglige spørgsmål på regionalt og globalt plan.

Med formandskabets ændringsforslag er det udgået af forhandlingsdirektiverne, at man arbejder for, at regionale organisationer for økonomisk integration, som f.eks. EU, kan blive selvstændige medlemmer af WOAH.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles handelspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Kommissionens henstilling har i sig selv ikke statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget. På længere sigt afhænger de statsfinansielle konsekvenser af resultatet af forhandlingerne om ændringen af WOAH's grundlæggende tekster, f.eks. med hensyn til omfanget af organisationens mandat og dermed dennes fremtidige aktiviteter samt eventuelt EU-medlemskab af WOAH og i givet fald på hvilke betingelser. Kommissionens henstilling skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Kommissionens henstilling vurderes ikke at medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser.

En vedtagelse af Kommissionens henstilling skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Sagen har været i høring på høringsportalen og i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) og i Det Rådgivende Fødevareudvalgs EU-underudvalg.

Landbrug & Fødevarer støtter arbejdet for mere forsvarlige finansielle mekanismer i WOAH. Landbrug & Fødevarer finder det desuden vigtigt at styrke WOAH's mandat på det dyresundhedsfaglige område, så medlemslandene i højere grad forpligtes til at overholde reglerne. Spørgsmålet om, hvorvidt regionale organisationer som EU skal kunne blive medlemmer, bør overvejes nøje, da det kan åbne for medlemskab af andre toldunioner, hvilket kan have utilsigtede konsekvenser.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemsstater ønsker en yderligere særskilt drøftelse af muligheden for, at regionale organisationer for økonomisk integration, såsom EU, kan blive medlem af WOAH.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det hensigtsmæssigt, at WOAH's grundlæggende tekster gennemgås med henblik på at gøre organisationen mere robust mod forestående udfordringer på dyresundhedsområdet. Regeringen støtter endvidere, at der fastsættes det nødvendige grundlag for de udpegede medlemsstater, der er medlemmer af udvalget, til at forhandle ændringer til WOAH's grundlæggende tekster i EU's interesse.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.